

Vaduguns

Otrdiena • 2024. gada 19. marts

CENA tirdzniecībā 0,95 EUR

Saimnieko bioloģiski 5.

Tilžas ātrrie naktī vairs nestrādās

Sanita Karavočika

Nespēj palikt vienaldzigi. No 1.aprīla Tilžā plānots samazināt Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (NMPD) brigādes darba laiku, nosakot, ka tas strādās no pulksten 8 rītā līdz 22 vakarā. Lēmumu pārtraukt darbu naktī NMPD pamatoja ar mazo izsaukumu skaitu naktī stundās. Izskanējusī informācija, protams, satrauca vietējos iedzīvotājus, kuri nespēja palikt vienaldzigi – iebilstot pret šo lēmumu, savākti 1003 iedzīvotāju paraksti. Galvenā prasība – neatliekamās medicīniskās palīdzības operatīva saņemšana, jo tā naktī nepieciešama ne tikai Tilžas un apkārtējo ciemu, bet arī viensētās dzivojošajiem cilvēkiem, līdz kuriem medikiem nereti nākas ne tikai braukt pa sliktiem lauku ceļiem, bet pat iet kājām. Arī Balvu novada pašvaldība apšaubja turpmāku operatīvu neatliekamās medicīniskās palīdzības pieejamību Tilžā un atbildīgajām institūcijām jau paužusi savu neapmierinātību.

Nākamajā
Vadugūnī

● **Laba ideja jāprot realizēt**
Seminārs par pilsonisko
līdzdalību

● **Kā būtu, ja nebūtu?**
Diskusija pie redakcijas apaļā
galda

Atkārtoti izdots deputāta Alda Bukša kriminālromāns latgaliešu valodā

Izdevniecība "Dienas grāmata" atkārtoti izdevusi ar latgaliešu kultūras gada balvu "Boņuks 2020" godalgoto Alda Bukša kriminālromānu "Bruoli". Romāna pirmzdevums gan latviešu literārajā, gan latgaliešu rakstu valodā klajā nāca 2020. gadā un, pateicoties lasītāju interesei, piedzīvojis atkārtotu izdevumu latgaliešu rakstu valodā. Rakstnieka un scenārista Alda Bukša daiļradē šis ir otras kriminālromāns – 2015.gadā autors sevi spilgti pieteica ar kriminālromānu "Parādu piedzinēji", tam sekoja darbs pie pilnmetrāžas filmas "Maiņa" scenārija, kur bija tā līdzautors, savukārt 2020.gada nogalē iznāca "Brāļi/Bruoli", kas kļuva par pirmo kriminālromānu latgaliešu rakstu valodā un saņēma Latgaliešu kultūras gada balvu "Boņuks 2020".

Īsziņas

Medniekiem būs jāreģistrē visi nomedītie dzīvnieki

No 1.aprīļa lietotnē "Mednis" medniekiem būs jāreģistrē visi nomeitītie dzīvnieki, informē Valssts meža dienests (VMD). 1.aprīlī sāksies jaunā 2024./2025.gada medību sezona, kas medību saimniecībā ienesis būtiskas pārmaiņas kārtībā, kādā notiks informācijas aprite par nomedītajiem medījamo sugu dzīvniekiem. Atbilstoši izmaiņām Medību noteikumos mobilā lietotne "Mednis" kļus par rīku, kas praktiski aizstās gan fiziskos savilcējus, gan pienākumu medniekiem sagatavot un nosūtīt VMD atskaites par savilcēju izmantošanu un nomedītajiem dzīvniekiem.

1 2 ISSN 1407 - 9844

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 5. marta ● Nr. 22 (9597)

Vārds žurnālistam

Sanita Karavočika

Mūsu valstī cilvēks nav vērtība. Pēdējā laikā diemžēl pārāk bieži ikdienas darbā nākas dzirdēt šādu skumju secinājumu. Un pats traģiskākais, ka, redzot to, kas notiek apkārt, grūti tam nepiekrist. Tagad kārta pienākusi Tilžas Neatliekamās medicīniskās palīdzības punktam, kurš no 1.apriņķa nakts stundās iedzivotājus vairs neglābs un izsaukumos nebrauks, atstājot šo darbu citām "tuvākajām" brigādēm. Diemžēl tā lēmušas augstākstāvošas institūcijas, neskaitoties uz savāktajiem 1003 parakstiem. Pamatojums – pārāk maz izsaukumu naktīs. Kārtējo reizi, kad divos svaru kausos tiek likti matemātiski aprēķini un cilvēks, pārliecinošu uzvaru gūst cipari. Un tas ir kaitinoši. Jo īpaši tādēļ, ka neatliekamā medicīniskā palīdzība nav kafejnīca, uz kuru kāds nakts laikā nolēmis aiziet kaut ko apēst vai iedzert. Šo dienestu cilvēki sauc palīgā, kad patiešām ir slīkti!

Un tikpat kaitinoši ir pēdējā laika valsts amatpersonu izteikumi par obligātu Latvijas pierobežas stiprināšanu visdažādākajos veidos. Gribu jautāt, – tad tāds ir tas pierobežas stiprināšanas plāns – slēgtas pustukšās skolas, nerentablās pasta nodošas, tagad arī ātrās palīdzības punkti? Ar šādu plānu gribat mudināt jauniešus atgriezties un dzivot dzimtajā pusē, bet tos, kuri vēl svārītās par aizbraukšanu, mudināt te palikt? Laikam jau jāpiekrīt nesen intervijā dzirdētajam secinājumam: "Nav cilvēka, nav problēmu." Vismaz pagaidām tā izskatās!

Latvijā

Jauni iesniegumi par pasniedzēju seksuālo uzmākšanos. Latvijas Televīzijas raidījuma "Kultūršoks" rīcībā nonākušas septiņu Jāzepa Vitola Latvijas Mūzikas akadēmijas studenšu liecības par atsevišķu pasniedzēju seksuālo uzmākšanos un tiek saņemti vēl jauni iesniegumi. Līdz šim disciplinārsods piemērots vienam pasniedzējam un vairākas amata pozīcijas ir zaudētas. Vēl viens pasniedzējs atstādināts bez iespējām sazināties ar studentiem. Akadēmijas mājaslapā redzams, ka Mārim Kupčam vairs nav Senās mūzikas katedras vadītāja amata, un viņa vārds jau publiski izskanējis saistībā ar iespējamajām apsūdzībām. Otra katedra, kurai pašlaik nav vadītāja, ir Mūzikas tehnoloģiju katedra, kuru vadīja Rolands Kronlaks. Abiem pasniedzējiem katedras vadītāja vietā kā amats norādīts – asociētais profesors. LTV no vairākiem avotiem zināms, ka abu pasniedzēju vārdi figurē konkrētajā lietā. Valsts policija saistībā ar iespējamu seksuālo uzmākšanos akadēmijā uzsākusi kriminālprocesu un aicina atsaukties cietušos un lieciniekus. Tikmēr par seksuāla rakstura piezīmēm, aizkaršanu un nopietnākiem pārkāpumiem ziņots arī citās kultūras jomas augstskolās, tostarp Mākslas akadēmijā.

Lielā daļa krievvalodīgo gribētu samazināt atbalstu Ukrainai. Lielākā daļa Latvijas iedzivotāju uzskata, ka Latvijas palīdzība Ukrainai ir jāsaglabā esošā līmeni vai jāpalieina, taču atšķirīgs viedoklis ir lielai daļai krievvalodīgo iedzivotāju, kas uzskata, ka Latvijas atbalstu Ukrainai vajadzētu samazināt. Par to liecina pētījumu centra "Norstat" veikta sabiedriskās domas aptauja. Saskaņā ar aptaujas datiem 32% respondentu uzskata, ka atbalsts Ukrainai ir jāsaglabā esošajā līmenī; 20% uzskata, ka palīdzību Ukrainai vajadzētu palieeināt, savukārt gandrīz trešdaļa respondentu (32%) uzskata, ka Latvijas atbalstu Ukrainai vajadzētu samazināt. Taču lielākās viedokļu atšķirības ir pēc respondentu tautības un ģimenē lietotās valodas. Kā liecina aptaujas dati, tikai 4% krievu uzskata, ka Latvijas palīdzību Ukrainai vajadzētu palieeināt. Latviešu vidū šādu nostāju atbalsta 30% respondentu. Tam, ka Latvijas atbalstu Ukrainai vajadzētu samazināt, piekrit vairāk nekā puse aptaujāto Latvijas krievu (53%) un krievvalodīgo (55%).

Pirkss pakalpojumus. Valsts kanceleja par 34 000 eiro pirkss "koučīnga pakalpojumus" aptuveni 270 valsts pārvaldes augstākā līmeņa vadītājiem. Iepirkumā norādīts, ka "koučīnga sesiju mērķis būs attīstīt valsts pārvaldē nodarbināto augstākā līmeņa vadītāju potenciālu un atklāt iekšējos resursus darba jautājumu veiksmīgai risināšanai un personīgās izaugsmes un apzinātības līmeņa celšanai, psihomotoriskās vērtības uzturēšanai un izdegšanas risku mazināšanai".

/No portāliem www.lsm.lv, www.delfi.lv/

Bērnu sporta diena Mazie darbojas aizrautīgi

Aija Socka

13.martā Balvu novada izglītības iestāžu pirmsskolas vecuma (5 – 7 gadi) bērni ar prieku ļāvās sportiskām aktivitātēm Rugāju vidusskolas sporta zālē.

"Ik gadu, tuvojoties pavasarim, notiek sporta diena Balvu novada pirmsskolas bērniem. Pirma reizi šis pasākums notika Rugājos, un šogad liels izaicinājums bija sporta aktivitātēs mazajiem noorganizēt iekštelpās. Sportot gribētāji sabrauca no 13 pirmsskolas izglītības iestādēm. Šī gada sporta dienas vadmotīvs bija grāmatu tēls – meitene Kika Mika, kura vēlējās iemācīties sportot. Kikas Mikas un viņas draugu lomās atraktīvi iejutās Rugāju vidusskolas skolēni, ar jautru skeču viņi

Visam jābūt līdzvarā!
Pirmsskolas vecuma bērni pasākumā gan mācījās un guva jaunas iemaņas, gan pārbaudīja savus spēkus un apgūtās prasmes.

Foto - A.Kirsanovs

Stafetē – Baltinavas bērni. Viens uzdevums sekoja otram, startējot pie skolotāja Elmāra Rakstiņa, kurš vērtējumā ierakstīja: "Izcili! Malačil!", bērni devās pie skolotāja Aināra Dokāna. Uz jautājumu, kā veicās aktivitātēs, sportiski un pozitīvi noskaņotie bērni atbildēja, ka ļoti labi.

Foto - A.Kirsanovs

Apskata uzskates līdzekļus. Tilžas pamatskolas pirmsskolas izglītības grupas bērni sporta pasākumā jauki un lietderīgi pavadīja laiku, sportoja kopā ar saviem vienaudžiem, guva pozitīvas emocijas, sacensību garu un gandarījumu, kā arī priecājās, ka izdevās izpildīt visus uzdevumus. "Interesanti bija satikties ar jaunsargiem, jo tā nav mūsu ikdienu. Zēniem patika, ka atļāva paturēt šaujamieročus, kopumā bērni labprāt iesaistījās daudzveidīgajās aktivitātēs. ļoti patika izkustēties lielajā sporta zālē šķēršļu joslā," atklāja skolotāja Anda Bombāne.

Foto - A.Kirsanovs

Tiekas ar jaunsargiem. Rugāju vidusskolas pirmsskolas grupīnas "Knariņi" audzēkņi ar interesī klausījās jaunsargu stāstījumā, iesaistījās aktivitātēs un atzina, ka viņiem sportot ļoti patik. Bērniem interesēja aplūkot tuvāk un nofotografēties ar ķiveri un ieročiem, kas šauj ar plastmasas vai metāla bumbiņām vai lodēm. Jaunsargi iepazīstināja mazos sportistus ar izdzīvošanas ekipējumu (cimdi, lukturīši, maskēšanās krēms sejai, ceļu sargi, rācījas saziņai un citi priekšmeti), lai apdraudējuma gadījumā varētu izdzīvot.

Foto - A.Kirsanovs

Kā vērtējat jaunās izmaiņas dzīvnieku labturības likumā?

Viedokļi

Arī dzīvnieki pelnījuši laimīgu dzīvi

INESES PRAVA, veterinārārste

Izmaiņas likumā, kas stāsies spēkā ar šī gada 1.jūliju, atbalstu un vērtēju pozitīvi, jo jau sen esmu ūzīsirdīgi skatījusies uz suniņiem, kas visu mūžu pavada, piesieti pie kēdes. Tiesa gan, šī tendence vairāk novērojama laukos, kur lielākoties suns joprojām tiek uzskaitīts kā resurss – gans, mednieks vai mājas sargs, nevis kā ģimenes milulis. Taču būtībā suns ir sociāls dzīvnieks, kuram nepieciešams kontakts ar cilvēku. Viņš dzīmis un radīts, lai būtu kopā ar cilvēku, nevis sēdētu vienītē pie kēdes, kur sevi var arī savainot. Un jāatceras, ka suns savvalā nekad nenokārtos dabiskās vajadzības savā teritorijā – viņam tā paredzēta tikai, lai ēsu un sargātu, bet, ja viņš ir piesiets pie kēdes, tad nekas cits neatliek, kā turpat nokārtoties, ēst un dzert. Un tad tā vide, kurā dzīvnieks uzturas, rada vēl lielākas

problēmas un tālejošas sekas.

Ikdienā redzu, ka piesiets suns laukos ir visai bieža parādība. Saimnieks uzskata, ka viņam viņš ir sargs. Bet kā suns var sargāt savu teritoriju, ja viņš ir piesiets? Arī dzīvnieks jūt bailes un slāpes. Ja saimnieks viņam pienesīs padzerties ūdeni, tad ūdens būs, ja nē – nebūs. Par jaunajiem likuma grozījumiem esmu runājusi arī ar cilvēkiem un secinu, ka laukos dzīvojošie negrib pieņemt šīs izmaiņas, jo uzskata, ka suns ir agresīvs, var nokost mājputnus, tādēļ viņam jāpavada dzīve pie kēdes. Bet varbūt ir gluži otrādi – suns kļuvis agresīvs, jo visu laiku atrodas piesiets? Viņš ir kā nosodīts, līdz ar to, iespējams, arī agresīvi izturas pret saimnieku. Un, iedomājieties, ja dzīvnieks tā pavada visu savu dzīvi? Tas salidzināms ar mūža ieslodzījumu cietumā.

Mūsdienās bieži ir tā – cilvēks paņem dzīvnieku, bet viņš acīmredzot ātri apnīk. Vai arī sākumā cilvēks nebija rēķinājies, ka ar suni būs tik lieli izdevumi. Pirmā vakcinācija, čipošana, reģistrācija – tas viss maksā. Rezultātā saimnieks paņem savu dzīvnieku un vienkārši palaiž. Par to, ka mums ir tik daudz neapzinīgu cilvēku, liecina arvien pieaugošais kļaiņojošo sunu un kaķu skaits visā Latvijas pilsētās. Un cīnīties ar šo problēmu ir diezgan neiespējami. Jā, ir atsevišķi entuziasti, kuri ļer sunus un kaķus un, lai samazinātu populāciju, nes sterilizēt. Daudzi to dara par saviem līdzekļiem. Tas patiešām ir aktuāls jautājums. Taču diemžēl jāsaka, ka ar neapzinīgo saimnieku sodīšanu tik labi nesokas, jo pierādit, ka tas ir konkrētā cilvēka suns vai kaķis, ja dzīvnieks nav čipots, ir praktiski

neiespējami. Taču tas būtu jādara – dzīvnieki jāreģistrē un jācipo. Ja suns dzīvo viensētā laukos, iespējams, par viņu var arī neuzzināt, savukārt, ja saimniekiem ir zemnieku saimniecība, kurā ierodas dažādas pārbaudes, ir grūtāk. Esmu dzirdējusi cilvēkus sakām, – nāks pārbaude, paslēpšu suni, lai neatrod – es taču viņu nečipošu un nevakcinēšu. Tas čips tāpat neko nedod. Pazuda dzīvnieks, un neviens neatrod. Taču tā nav. Varu pastāstīt kādu interesantu gadījumu. Vieniem saimniekiem bija pazudis viņu mīlulis kaķis. Kā jau laukos mēdz gadīties, viena no versijām bija, ka nabagu aiznesusi kāda lapsa. Ar katru dienu cerības sagaidīt kaķi mājās gāja mazumā. Tai pat laikā kādi citi cilvēki bija atbraukuši apkopt piederīgo kapu kopīnas uz Svičovas kapiem Šķilbēnu pagastā. Izdarīja visu, kas jādara, un devās mājās uz Alūksni, kad pēkšņi pamanīja, ka mašīnā svešs kaķis. Acīmredzot tas, nevienam nemanot, bija iekāpis mašīnā. Bet šiem cilvēkiem kaķi nevajadzēja un viņi nolēma to izlaist pie kafejnīcas Alūksnē. Nabags tur visu auksto ziemas mēnesi bija salis un mircis, līdz kāds padeva ziņu patversmei. Tas bija kaķa glābiņš, jo patversmes darbinieki nolasīja čipu un pēc tā atrada saimnieku, kurš jau bija zaudējis cerības atkal ieraudzīt savu mīluli. Lūk, kāds veiksmīgs gadījums ar laimīgām beigām un kārtējais pierādījums, ka dzīvniekus vajag čipot. Taču diemžēl ne visi to saprot. Laukos naudu ieguldīt naudu mājdzīvniekos cilvēkiem šķiet liekas mulķības. Cik daudz jau esmu runājusi un mēģinājusi pārliecināt ar savu viedokli, bet vienalga viņi to nepieņem,

jo uzskata, ka tas nav vajadzīgs. Šajā ziņā pilsētnieki ar daudz lielāku mīlestību izturas pret mājdzīvnieku un nereti rūpējas kā par bērnu – ved uz pārbaudēm, dara visu, kas jādara. Tas priece.

Jaunajos noteikumos tagad būs stingrākas prasības arī dzīvnieku pavairotājiem, kas arī ir pozitīvi vērtējams fakts. Bieži vien notiek tā, – kā kucite meklējas, tā saimnieki uzreiz lūko pēc vaislinieka, jo tā ir liela naudas, kas apgrozās. Nāk pasaulē kucēni, pēc laika kuce atkal meklējas, un saimnieki atkal pāro, neļaujot viņai atpūsties. Lidz ar to nereti rodas dažādas infekcijas, kas jāārstē. Bet dabā vienmēr bijis un būs tā, ka uzvar stiprākais. Šeit pāro nezinot, kāds ir vaislinieks, netaisot ģenētiskās analīzes un nenoskaidrojot, vai pēcnācēji būs specīgi, vai nāks ar ģenētiskām problēmām. Lidz ar to daļa kucēnu jau piedzīmēt ar iedzīmtām kaitēm. Un tad cilvēki dusmīgi, ka par lielu naudu nopirkā šķirnes kucēnu un viņš jau jāārstē.

Atkārtošos, ka kopumā izmaiņas likumā vērtēju pozitīvi un uzskatu, ka tās bija vajadzīgas. Palasot zem raksti komentārus par jaunajiem noteikumiem, var redzēt cilvēku viedokļus. Tie nav viennozīmīgi. Daļa sabiedrības atbalsta, bet otra daļa izturas nievājosi. Bet lai vai kā, katrs dzīvnieks ir individuāls. Viņi visi ir mīļi, gudri, vienīgi neprot runāt. Katrs no viņiem sev pelnījis laimīgu dzīvi.

Mēs viņiem esam visa pasaule

VIKTORIJA BAIKOVA, balveniete, LKF afiksa "UMBRA SOLIS" iepašniece

Izmaiņas dzīvnieku aizsardzības likumā ir sen gaidītas un vajadzīgas mūsu sabiedrībai, līdz ar to es tās vērtēju tikai no pozitīvā viedokļa. Latvijā dzīvnieku pavairotāju bizness plaukst un zeļ. Tas ir nežēlīgs bizness, kur dzīvnieks kā dzīva radība vajadzīgs tikai un vienīgi peļņas gūšanai. Dzīvnieka labklājība paliek novārtā, patversmes ir pārpildītas ar izmētiem nevajadzīgiem dzīvniekiem. Cik bieži mēs redzam, ka patversmēs nonāk mājdzīvnieki bez reģistrētiem čipiem, bet vairāk un vairāk arī šķirnes suni. Reti kad tādi mājdzīvnieki ir veseli, visbiežāk ļoti slimī, un viņu ārstēšanai nepieciešamas lielas naudas summas.

Es uzskatu, ka nav svarīgi, tev ir šķirnes vai

bezķirnes dzīvnieks. Ja saimnieks ir izlēmis, ka nodarbosis ar pavairošanu, tad viņš drīkst pavairot tikai veselus mājas dzīvniekus bez iedzīmtām patoloģijām. Mājas dzīvniekiem — suna, kaķi vai seska mātītei — gada laikā drīkst būt tikai viens mazuļu metiens. Pavairotājam obligāti jāreģistrē dzīvnieka pavairošanas fakts, izdarot atzīmi mājas dzīvnieku reģistra datubāzē, un jānodrošina tādi apstākļi, lai pēcnācēji izaugtu par veseliem un socializētiem mājas dzīvniekiem. Cits jautājums, kā nodrošināt kontroli. Vai PVD spēs to nodrošināt? Vēl līdz galam nav skaidri aprakstīta procedūra, kā tas tiks darīts. Šobrīd kontrolei no LKF (Latvijas Kinoloģiskā federācija) puses pakļauti atbildīgie mājdzīvnieku audzētāji, kas ir reģistrēti minētajā organizācijā. Lai audzētājs varētu pavairot savu mīluli, viņam nepieciešams atbilstoši izaudzēt kucēnu, veikt jau pieaugušam sunim veselības pārbaudes un testus. Bet tad, kad mazuļi ir piedzīmēti, nepieciešams reģistrēt metienu, veikt metiena aktēšanu, čipēšanu un dzīvnieku vakcināciju, reģistrēt dzīvnieku LDC un noformēt atsavināšanas ligumu. Šeit nemaz nepieeminēju par sunu skolu izmaksām un kvalitatīvu barību. Būt par audzētāju, tas nav bizness, bet ļoti dārgs valasprieks. Bet starp atbildīgajiem audzētājiem ir arī neatbildīgie pavairotāji, kuri neievēro prasības. Pret viņiem pārsvarā arī vērstas likuma izmaiņas.

Ja tiks panākts, ka katrs mājdzīvnieks (suns, kaķis un sesks) Latvijā tiks reģistrēts un katrs pavairotājs, kuram būs jāiziet speciālās apmācības, labturības jomā skaidros topošajam saimniekam par tiesībām un pienā-

kumiem, tad topošais saimnieks desmit reizes padomās, vai tāda atbildība un izmaksas viņam būs pa spēkam. Jaunās tiesību normas aizliez sunus, kuri piedzīmēti pēc 2023.gada 31.augusta, turēt piesietus. Turpmāk būs jāizmanto voljēri, kas ir arī papildus ieguldījumi. Lielākā daļa no mājdzīvniekiem tiek pārdota, izmantojot portālu ss.com., "Facebook" grupas vai citas lietotnes. Sludinājumā par suna, kaķa vai mājas seska pārdošanu būs obligāti nepieciešams sniegt informāciju par dzīvnieka vecumu, šķirni, izcelšmes valsti, veselības stāvokli, apzīmēšanu un reģistrāciju. Audzētājam, atsavinot mājas dzīvnieku, būs jāsniedz rakstveida informācija par dzīvnieka vecumu, sugu un šķirni, izcelšmes valsti, veselības stāvokli, apzīmēšanu un reģistrāciju, uzvedības un turēšanas īpatnībām. Ceru, ka, laikam ejot, sabiedrība pieņems kā normu, ka mājdzīvniekiem jābūt reģistrētam un aprūpētam. Cilvēki, pirms iegādāties suni vai kaķi, zinās savas tiesības un pieprasīs no pavairotājiem sniegt informāciju, ko paredz normatīvie akti un ne tikai, piemēram, arī par metienu labturības apstākļiem, vakcināciju un socializāciju.

Kādreiz mājdzīvnieks bija pielīdzināts instrumentam bez īpašas vērtības, ar kuru saimnieks drīkstēja rīkoties pēc sava prāta, bet sabiedrība mainās, un šodien suns, kaķis vai sesks ir kompanjons, kuriem ir savas pamatvajadzības. Es kā triju sunu saimniece uzskatu, ka mājdzīvnieki pelnījuši pienācīgu dzīvi mūsu sabiedrībā. Viņi ir tikai maza daļa no mūsu dzīves, bet mēs viņiem esam visa pasaule.

Fakti

- Grozījumu mērķis – uzlabot dzīvnieku labturības līmeni to turēšanā un pavairošanā.**
- Pēc 2023. gada 31. augusta dzīmušos sunus būs aizliegts turēt piesietus, izņemot atsevišķos gadījumos.**
- Pašvaldības varēs noteikt teritorijas, kurās ar suni varēs uzturēties bez pavadas.**
- Sunim, kaķim un mājas seskam gada laikā nedrīkstēs būt vairāk kā viens mazuļu metiens.**
- Turpmāk būs jāreģistrē un jāapzīmē ar mikroshēmu arī kaķi un mājas seski.**
- Noteikta informācija, kas mājdzīvnieka pārdevējam par dzīvnieku jānorāda sludinājumā.**
- Īpašniekam, kurš pavairo savu mājdzīvnieku, būs jābūt apmācītam mājdzīvnieku labturībā.**
- Pārdevējam jāsniedz rakstveida informācija par dzīvnieka uzvedības un turēšanas īpatnībām.**
- Dzīvnieku glābēju un aprūpes biedrībām būs jāreģistrējas kā patversmei.**
- Policijai piešķirtas lielākas pilnvaras dzīvnieku labturības ievērošanas uzraudzībā.**
- Likuma izmaiņas stāsies spēkā 1. jūlijā.**

Viedokļus uzsklausīja S.Karavočika

Aktuāli

Tilžas ātrie naktī vairs nestrādās

* Sākums 1.lpp.

Kāpēc jums tas jāzina?

Jau saņemot pirmos signālus par plānoto Tilžas NMPD punkta darba laika samazināšanu, jautājuma risināšanā aktīvi iesaistījās Balvu novada pašvaldība. Sociālās un veselības aprūpes jautājumu komitejas vadītāja RUTA CIBULE stāsta, ka informācija pirmoreiz izskanēja pagājušā gada novembrī. Taču tā nenāca no neatliekamā medicīniskās palīdzības dienesta vai Veselības ministrijas, bet no citiem satrauktiem avoti. Izskanēja baumas, ka plānoti samazināt Tilžas neatliekamās medicīniskās palīdzības punkta darba laiku nakts stundās. "Kad ar šo jautājumu vērsos NMPD dienesta birojā, saņemu diezgan strupu atbildi, – kāpēc jums tas jāzina? Mani ļoti sakaitināja šāda nevēlēšanās komunicēt. Uzrunāju arī NMPD brigāžu atbalsta vadības centra vadītāju Dmitriju Sergejevu – cilvēku, kurš tiešā veidā atbild par reģionālajiem punktiem, un uzaicināju viņu piedalīties Sociālās un veselības aprūpes jautājumu komitejas sēdē. Sākotnēji Sergejevs piekrita, bet pēc tam (nevaru apgalvot, bet, iespējams, pēc augstākas institūcijas norādījuma) atteicās piedalīties un sarunāties. Saprotot, ka jārīkojas, decembrī nosūtījām oficiālu vēstuli Veselības ministrijai, Saeimas deputātiem un arī NMPD punkta vadībai," skaidro komitejas vadītāja. Šo aktivitāšu rezultātā panākts, ka Tilžas NMPD punkta darba laiks netika samazināts ne ar 1.februāri, kā sākotnēji bija plānots, ne ar 1.martu. Šobrīd Balvu novada pašvaldība saņēmusi atbildes vēstuli, kurā teikts, ka Tilžas NMPD punkta darba laiks tiks samazināts un lēmums stāsies spēkā ar 1.aprili. "Var teikt, ka dažus mēnešus mums izdevies jautājumu paildzināt, taču piekāpušies tāpat neesam. Pagājušo trešdien ar priekšķēdētāju Sergeju Maksimovu devāmies uz Rēzekni, kur tikāmies ar veselības ministru Hosamu Abu Meri, kur viņam lūdzām pārskatīt šo lēmumu," stāsta R.Cibule. Tāds pat lūgums adresēts arī NMPD dienestam, Veselības ministrijai. Savukārt Tilžas kopienas vārdā tās pārstāvis Andrejs Martuzāns ministram iesniedza 1003 iedzīvotāju satraukuma pilnus parakstus par šo gaidāmo notikumu. Komitejas vadītāja norādīja, ka lielu cerību kaut ko izmainīt šajā jautājumā nav, taču pašvaldība padoties negrasās. "Neatliekamā medicīniskā dienesta pamatojumā bija norādīts, ka nakts laikā šis punkts maz noslogots – piecās diennaktīs ir vidēji divi izsaukumi naktī. Jā, piekrītu, tas nav daudz. Bet paskatīsimies uz to no citas puses – ja piecās diennaktīs divi cilvēki laikus nesaņem nepieciešamo palīdzību, tad tas ir ļoti daudz," pamatoja komitejas vadītāja.

Lielākās bažas par attālākajām apdzīvotajām vietām

Runājot par to, ka Tilžas NMPD punkts nakts stundās nestrādās, R.Cibule šajā gadījumā vismazāk saskata apdraudējumu tieši Tilžai. Viņasprāt, vairāk jāsatracas par attālākajiem punktiem, kuriem šobrīd palīdzību nodrošina tieši Tilžas NMPD brigāde. Piemēram, Tikainiem, Skujetniekiem, Krišjāņiem. Ja Tilžas NMPD brigāde naktī nestrādā, tuvākie punkti, no kurienes var sniegt palīdzību, paliek Balvi, Viļaka, Dricāni un Kārsava. Pie tam Dricānu NMPD punkts arī strādā tikai dienas laikā. "Nu tad nevajag būt sevišķi gudram, lai kaut vai googlē paskatītos, ka arī teorētiski šos punktus nevar sasnietg MK noteikumos paredzētā laikā – 25 minūtēs pēc izsaukuma saņemšanas. Vēl gribu uzsvērt, ka tieši valsts institūcija pieņem šos lēmumus, savukārt mūsu ceļi, kas ir slīktā stāvoklī, 95% gadījumu ir valsts, nevis pašvaldības. Man ir jautājums, – vai Saeimas deputāti grāsās mainīt MK noteikumus par pacientu sasniedzamību, ko paši nodefinījuši? Jo šajā gadījumā viņi tos klāji pārkāps," secina R.Cibule.

Nav cilvēka, nav problēmu

Gaidāmās nepatīkamās pārmaiņas, protams, visvairāk satraukušas pašus tilženiešus, kuri šoreiz nolēmuši nesēdēt, rokas klēpi salikuši. Apsriežot gaidāmo lēmumu, vietējiem iedzīvotājiem radās doma uzrunāt cilvēkus un savākt parakstus. Kopā ar domubiedriem to uzņēmās darīt ANDREJS MARTUZĀNS, kurš janvāra sākumā uzzināja, ka, ne ar vienu nekonkultējoties, jau pieņemts lēmums Tilžas NMPD brigādei samazināt darba laiku nakts stundās. Nekas cits neatlikā, kā vākt iedzīvotāju parakstus. Atsaucība izrādījās necerēti liela, un nedaudz vairāk kā mēneša laikā tika savākti 1003 paraksti. "Tā saņācis, ka parakstu daudz vairāk nekā Tilžā iedzīvotāju, jo mēs te esam aptuveni 800. Šis cipars tik liels, jo iniciatīvu atbalstīja arī apkārtējo pagastu – Krišjāņu, Lazdukalna, Brie-

Lēmums stāsies spēkā – tas ir skaidrs

NMPD brigāžu atbalsta vadības centra vadītājs DMITRIJS SERGEJEVS: – Mūsu dienests cenšas efektīvāk izmantot pieejamos gan finanšu, gan cilvēku resursus. NMPD dienesta brigādes darbojas operatīvā režīmā un nav piesaistītas vienai noteikai administratīvai teritorijai. Tilžas un apkārtnes iedzīvotājiem nav par ko uztraukties – tāpat kā līdz šim, medicīniskā palīdzība tiks nodrošināta gan dienas, gan nakts stundās. Tilžas brigāde dienas laikā vidēji dodas vienā izsaukumā, bet naktī pie pacientiem izbrauc vidēji vienu reizi divās, trijās naktī. Šeit jārunā ne par to, ka ne tikai saīsinām darba laiku, bet mēs cenšamies efektīvāk izmantot mums pieejamos resursus. Veicot šo optimizāciju, novirzām medīkus un viņa darba stundas tajās vietās, kur savlaicīgas palīdzības sniegšana pacientiem ir kritiski vajadzīga. Līdz ar plānotajām izmaiņām Tilžā tiks stiprināts netālu esošais Sinoles punkts.

Darba grafikus sastādām vismaz mēnesi pirms lēmuma stāšanās spēkā. Esošais grafiks uz aprīļi ar jauno darba laiku apstiprināts jau februāra beigās, līdz ar to no 1.aprīļa Tilžas brigāde uzsāks darbu paredzētajā jaunajā režīmā. Savā dienestā visā Latvijā monitorējam situāciju gan ar izsaukumu skaitu, gan brigāžu operatīvitātes rādītājiem. Pamatojoties uz šo informāciju, jebkurā vietā, kur redzams, ka ir iztrūkums vai kaut kas nesanāk, veicam darba organizācijas izmaiņas. Ja gadījumā nākotnē izskatīsies, ka, noņemot Tilžas brigādei nakts stundas, pielāgojot darba laiku atbilstoši izsaukumu plūsmai un skaitam, ieraudzīsim, ka neizpildās kādi rādītāji, tad noteikti šis jautājums varētu tikt skatīts atkal. Izmaiņas notiek nepārtrauki – atkarībā no situācijas, dažreiz pat vairākas reizes gadā, un Tilžas punkts nav vienīgais, kuru tās skārušas.

zuciema un Vectilžas – iedzīvotāji. Cilvēkiem tas ir svarīgi, jo te jau ir runa par drošības sajūtu... Vismaz kaut kādu," skaidro A.Martuzāns. Arī viņš pagājušo trešdien ar novada vadību devās uz tikšanos ar veselības ministru, kur iesniedza savāktos parakstus. Tiesa gan, pagādām grūti spriest, kāda būs to tālākā virzība, turklāt arī "Panorāmas" ziņās televīzijā no veselības ministra dzirdētais, ka viss būs kārtībā un pārējās brigādes nakts stundās nosēgs Tilžas teritoriju, lielas cerības nevieš. "Kāda tur nosegšana? Muļķības, Ziemas vai pavasara laikā no Kārsavas līdz Tilžai pa 25 minūtēm atbraukt ir nereāli. Vienīgi Balvu NMP brigāde pēc noteikumiem varētu iekļauties, ja būtu brīvi. Viļaka ir daudz tālāk, un tur arī problēmas ar ceļiem. Baumas par to, kāpēc Tilžas NMPD punkts nakts stundās jāslēdz, dzirdētas dažādas. Kur no tā visa taisnība, nezinu. Iespējams, kādam jānomirst, nesagaidot ātro palīdzību, varbūt tad kaut ko gribēs mainīt. Bet ne velti ir teiciens: ir cilvēks, ir problēma, nav cilvēka – nav problēmu. Diemžēl," secina Andrejs Martuzāns.

Pat viens izglābtais ir tā vērts

"Izskaņās, ka cilvēks mūsu valstī vairs nav vērtība," atbildot uz jautājumu par iedzīvotāju satraukumu saistībā ar NMPD punkta darbu, skumji teic Tilžas pagasta pārvaldes vadītāja ANNA BĒRZINA. Bet vēl skumjāk, viņasprāt, tas, ka lēmumi pieņemti, nerēķinoties ne ar vienu. Vispirms pašvaldībā piēnāca informatīva vēstule ar statistika datiem no NMPD vadības, bet pēc tam jau rīkojums par darba laika samazināšanu nakts stundās. Saprotams, ka šī ziņa sabiedrībā rāsīja sašutumu – iedzīvotāji sāka vākt parakstus un ātrā laikā savāca pietiekami daudz. Bet vai tas līdzēs, ir liels jautājums. Pēc noskatītā sižeta "Panorāmā" pārvaldniece spriež, ka situācija izskāņās diezgan bezcerīga. "Man ļoti nepatika, ka NMPD brigāžu atbalsta vadības centra vadītājs Dmitrijs Sergejevs sižetā nāca klājā ar statistiku, ka mūspusē medīki kritiskos izsaukumos savlaikus ieradušies 95% gadījumu, kas ir diezgan labs rādītājs. Bet viņš to statistiku skaita kopā ar Tilžas brigādi! Lai to nonem un tad skatās, kāds būs procents," sašutusi A.Bērziņa. Viņa ir neizpratnē arī par D.Sergejeva pausto, ka, aizverot Tilžas punktu nakts stundās, tiks stiprināts NMPD punkts Sinolē. Bet kur ir Sinole? Aiz Gulbenes. "Ja runā publiski, tad varbūt vajag skatīties, kas Tilžai atrodas tuvāk? Ne jau Gulbenes novada Sinole. Tika minēts, ka uz Krišjāniem izsaukumā varēs atbraukt no Kārsavas, jo tas ir tuvāk. Bet kādi pie mums ir ceļi, it īpaši ziemā un rudeni?!" Pa tādiem 25 minūtēs neatbrauks neviens. Jā, uz kartes tas droši vien izskāņās iespējams, bet realitāte ir pavisam cita," teic pagasta pārvaldniece. Arī viņa piekrīt, ka Tilžas NMP punktam izsaukumu skaits naktīs nav liels, taču neatliekamā medicīniskā palīdzība ir operatīvais dienests. Pat viens izglābtis

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

Lakas iela 8, Rīga, LV-1013, tāl. 67337000, e-pasts nmpd@nmpd.gov.lv, www.nmpd.gov.lv

Rīga

Datus skaitās laika zīmogā Nr. 1-9.3/1541

Uz BNP/2023/3.5.1/6533/N

Balvu novada pašvaldībai
eAdresē

Par NMP punkta Tilža darbību

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests (turpmāk – Dienests) sagemta Balvu novada pašvaldības vēstule "Izstiegtums par NMP punkta Tilžā, Balvu novadā darba laiku". Vēstulē parādītas bežas sašārā ar Balvu novada pašvaldības rīcībā nodoknēto informāciju ka 28. novembrī tika izskaitīts projekts par NMPD Vadības centru saņēmēju nodoknēto brigāžu profili un darba laiku 2024.gadam, kurā paredz, ka NMP punkta darba laiki Tilžā tiks saņēmāti un NMP punkts strādās tikai no plkst. 8:00-22:00, kas nosīmē to, ka nakts Tilžas, Vectilžas, Krīvāju, Bērzpils, Breiļciemu un Baltinavas pagastu iedzīvotājiem netiks nodrošināta saņīcīgā neatliekamā medicīniskā palīdzība, jo turākās NMP brigādes ielikoties nevarēs nodrošināt to, ka ierašāsās pie pacienta būs MK noteikto 25 min. laikā.

Ministru kabineta 2018.gada 28.augusta noteikumi Nr.555 "Veselības aprīpēs organizēšanas un samaksas kārtība" (turpmāk tekstā -Noteikumi-) 122. punkts nosaka, ka Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta brigādes attiecīgajā teritorijā izvieto, nemot vēri iedzīvotīju blīvumā un apkalpojamās zonas lielumu, kā arī citus faktorus, kas ietekmē palīdzībes sniegšanas laiku (piemēram, sliktā ceļu kvalitāte), lai pēc neatliekama izsaukuma pieņemšanas neatliekamo medicīnisko palīdzību 75 % gadījumu nodrošinātu:

- 122.1. vīlnīspilsētās – ne vēlāk kā 12 minūtu laikā no izsaukuma pieņemšanas laikā;
- 122.2. novadu pilsētās – ne vēlāk kā 15 minūtu laikā no izsaukuma pieņemšanas laikā;
- 122.3. pārējās teritorijās – ne vēlāk kā 25 minūtu laikā no izsaukuma pieņemšanas laikā.

Savīlciņi izpildītie neatliekamā izsaukumi Dienests tiek klasificēti kā Noteikumos minētajā laikā intervālā un ar noteikto īpatsvaru veiktie visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumi. To īpatsvaru teritorijā 2022.gadā: Tilžas pagastā – 92,5%, Vectilžas pagastā – 96,4%, Krīvāju pagastā – 89,5%, Bērzpils pagastā – 76,9%, Breiļciemu pagastā – 75,0%, Baltinavas pagastā – 82,7%. Neatliekamo medicīnisko palīdzību (turpmāk – NMP) norādīto pagastu iedzīvotājiem nodrošina ne tikai NMP punkti Tilžā, kā arī NMP brigāde, bet arī citas blakus esošajos NMP punktos dislocētās brigādes, kuras atrodas Balvos (2 NMP brigādes), Viļākā (1 NMP brigāde) un Kārsavā (1 NMP brigāde).

Nolikā spēkā ietekoši izmantot pieejamos Dienesta resursus, katru gadu tiek izvērtēti ne tikai Noteikumos izpildītie rādītāji, bet arī Dienesta NMP brigādu darba rezultatīvie rādītāji, t.sk. NMP brigāžu noslodze, aizņemtība, operatīvitāte un virsīstādu skaita. Izvērtējot NMP punkta Tilža brigādes noslodzes rādītājus 2022.gadā, konstatēta, ka vidēji diennakts laikā brigāde izpilda 1,6 izsaukumus, t.sk. laika posmā no plkst. 22:00 līdz 8:00 izpilda 0,4 izsaukumus (t.i. 2 izsaukumi 5 nakfis).

Dienestā darbs pie visu NMP brigāžu darba rādītāju izvērtēšanas noris nepārtraukti un īemumi par priekšlikumiem ieviešamām izmaiņām darba procesos tiek rūpīgi analizēti un diskutēti. Arī tajā gada nogalē līdz galīgā lēmuma pieņemšanai Dienestā vērtējām ne tikai NMP brigāžu darba rezultatīvos rādītājus, bet arī NMP punktu kopējās izmaksas, lai nodrošinātu pieejamo resursu racionālu un efektīvu izmantošanu.

Direktore

Liene Cipule

cilvēks ir tā vērts! "Nav nekāds noslēpums, ka cilvēkiem pārsvārā krīzes ir naktis. Un man liekas, Tilžā nav tādas mājas, kur pa šiem gadiem nebūtu saukta ātrā palīdzība. Arī manās mājas bija, kad bija temperatūra pāri 40. Neslēpušu, ka pēc sīzeta "Panorāmā" jūtos ļoti apbēdināta. Savākti vairāk nekā 1000 paraksti, bet tas nav nekas. Cilvēks pie mums nav vērtība. Un tajā pašā laikā valdība runā par dažāda veida pierobežas stiprināšanu. Kā tas viss iet kopā? Nesen mums bija saruna ar NBS augstāko pārstāvniecību par karavīriem, kuri kādu laiku dzīvos Tilžā. Arī viņi uzsvēra, ka ir ļoti svarīgi, lai visu diennakti šeit būtu ātrā palīdzība. NBS vadība solījis iesaistīties un runāt par to. Varbūt viņiem izdosies ko mainīt," teica pagasta pārvaldniece Anna Bērziņa.

Saimnieko bioloģiski

Audzē Latvijas tumšgalves

Aija Socka

"Kuram lauku bērnam savulaik nav bijusi pieredze skraidīt un dzenāt aitas no dārza laukā?" smej ILZE un JĀNIS CIPRUSI no Tilžas pagasta, stāstot par bērnības pieredzi aitkopībā, kad vai ik sētā, arī viņu vecāku saimniecībās, turēja dažas aitiņas.

Aitas – mierīgas, pieradinātas

Ieejot aitu kūti, kas savulaik bija uzcelta kā cūku ferma, ienācējus sagaida daudzi skaļi blējieni. Tie izskan kā tumšgalvu sveicieni atnācējiem. Spēcīgās balsis mazliet pierimst sarunas laikā, lai pēc neilga brīža atkal atgādinātu par sevi.

Ilze un Jānis ilgus gadus Tilžas pusē bija zināmi kā bitenieki, bet ar aitkopību sāka nodarboties 2017.gadā, pārņemot aitu ganāmpulku no citas zemnieku saimniecības, kas pārgāja uz piena un gaļas liellopu audzēšanu. Toreiz ganāmpulkā bija 30 aitas, pašlaik viņu saimniecībā ir 110 aitu mātes vien. Jēru skaits ik gadu mainās, jo citai aitai piedzimst viens, citai – divi vai trīs mazuļi. "Ja pirms gada piecām aitām bija trīni, tad šogad – tikai vienai. Ne vienreiz vien ir izdevies to trešo jēru pielikt pie aitas, kurai viens jērs, lai var labāk izbarot. Aitas ir mierīgas, pieradinātas. Arī ganībās, ja vajag sasaukt dzīvniekus, atliek parādīt spaini ar placinātiem graudiem, kā viņas ir klāt," stāsta saimnieki. Bioloģiskajā saimniecībā apsaimnieko 60 ha lauksaimniecības zemes. Platības izmanto ne tikai ganībām, ko ik pa laikam atjauno, sējot zālājus, bet iegūst arī sienu, graudaugus un dārzeņus.

"Produktivitākais laiks aitām ir 4–6 gadi, protams, ir mums arī kāda 8 vai 10 gadus veca aita. Katru gadu izbrāķejam kādu no viņām, jo skatāmies, kāds aitai tesmenis, vai nav mastīta vai citas vainas," stāsta Ilze. Karstākais darba laiks aitkopījiem ir tad, kad jēri nāk pasaulē. Saimnieks ar saimnieci pārmaiņus tad dežurē kūti, nāk pie aitām ik pēc divām stundām, arī nakti. Lielāks satraukums parasti ir par jaunajām aitām, citreiz ir jāpalīdz, lai jēri piedzimtu. Ja piedzimst viens jērs, tad tas ir lielāks nekā, ja dzimtu divi jēri. Šogad jau visām aitām jēri sadzimuši, tā ka negulētās naktis ir aiz muguras.

Cīņa ar vilkiem

Lielākais aitu ganāmpulka bieds, īpaši pēdējos gados, ir vilki. "Ja agrāk vilki trenēja jaunos vilcēnus augustā, tad aizvadītajā gadā bars jauno vilcēnu aitu ganāmpulkā ieradās jau jūnija vidū. Iepriekš nebija novērots, ka tie nāktu tuvu mājām dienas laikā. No 43 jaunaitām, kas ganījās aplokā, izdzīvoja 28, bet arī katrai no tām bija iekosts, jo, kad pēc nedēļas cirpām, pamanijām apdzījušas rētas. Vilki nebaidās ne no elektriskā gana, ne 1,5 metrus augsta žoga. Tas viņiem nav šķērslis," stāsta saimnieki. Ja citām problēmām, piemēram, slimībām, kas saistītas ar aitu audzēšanu, ir kāds risinājums, tad pret vilkiem īsti nekas nav izdomāts. Uz jautājumu, kā šajā ganību sezonā plāno pasargāt ganāmpulku no vilku uzbrukuma, saimnieks teic, ka cels nojumes, kur aitām paglābties nakti, bet dienā nosargāt būs grūti. Lai jēru dzīvību neapdraudētu plēsēji, tos pārdod vasaras sākumā. "Ja citiem aitkopījiem ierasts, ka jēri papildina ganāmpulku martā vai aprīlī, kad kļūst siltāks, tad mūsu aitām jēri dzimst decembrī vai janvārī – ar domu, lai varam tos ātrāk realizēt. Pagājušajā gadā daļa no jēriem pat zāli nepaspēja redzēt," atklāj Ilze. Vēl viena iespēja, kā pasargāt aitas, būtu sargsuļu iegāde. Tomēr darba suņi nemaksā lēti, tiem jānodrošina speciāla barība un dzīves apstākļi, turklāt dzirdēts, ka arī suņiem patik izstrādāt kādu blēļu, piemēram, iekost aitai. Ja aitas ganās vairākos aplokos, tad arī suņi vajadzīgi vairāki, kas, kā spriež saimnieki, neatmaksātos.

Birokrātijas slogs

Runājot par izaicinājumiem lauksaimniecībā, saimnieki min milzīgo birokrātiju. Viņi nesen notikušajos lauksaimnieku protestos nepiedalījās, bet zemnieku prasības uzskata par pamatošām. "Jūtam līdzi, protams, lielajiem graudkopījiem. Mūs vairāk satrauc tas, ka zemniekiem daudz laika jāpavada pie papīru rakstišanas, kas sarežģī dzīvi. Piemēram, izveidotās jaunas sistēmas, kur zemniekiem jāiesniedz informāciju. Īpaši, ja ir sējas vai plaujas laiks un sistēma nedarbojas. Pietiktu vienas sistēmas, no kuras dienestī varētu pāņemt informāciju, bet nē, katram dienestam sava sistēma, kas ne pa jokam apgrūtina saimniekošanu. Birokrātijas slogs ir par smagu," secina saimnieki. Tuvākajos gados viņi tomēr nedomā

Aitas. Saimnieki izvēlējušies audzēt Latvijas tumšgalves (LT) aitu šķirnes dzīvniekus, kuriem raksturīga laba ātraudzība un teicama gaļas kvalitāte. "Paši jau esam pārgājuši uz jēra gaļu. Aitas nē, tā ir cita gaļa. Lai gan, ja aitas gaļu labi pagatavo, viss ir kārtībā," atzīst Jānis.

Jēri. Saimnieks pamazām pilnveido aitu kūti, ierīkojot vairākus nodalījumus, ko paši mīli sauc par *bērnudārziem* – ir mazais un lielais *bērnudārzs*. Mazajā pirms atnešanās atšķir aitu no pārējām, lai citi tai netraucē. Kad jēri paaugušies, tos kopā ar mammām pārvieto uz lielo *bērnudārzu*. Un, kad tie sadraudzējušies ar citiem jēriem un kļuvuši pavisam žipēri, ļauj doties pie pārējā ganāmpulka. Pašlaik *bērnudārza* nodalījumā, kur aitas nevar ieklūt, jēriem ik pa laikam pieber spēkbarību – graudu pārslas jeb placinātos graudus.

Gadās pa kādam pārsteigumam. Saimniece atklāj, ka šādi mazi pārsteigumi – melni jēri – ik pa laikam gadās

LT aitu šķirnes ganāmpulkā: "Pirms diviem gadiem piedzima viens melns jērs, tagad jau ir vairāki. Atstāsim ganāmpulkā kādu no viņiem, tā teikt, dažādībai un skaistumam."

padoties, plāno paplašināt aitu ganāmpulku līdz 130–140 un vairāk aitu mātēm. Aizvadītajā gadā piedalījās Lauku atbalsta dienesta projektā mazajām lauku saimniecībām, iegūstot atbalstu aitkopības inventāra iegādei, līdz ar to ir uzņēmušies saistības paplašināt ganāmpulku. Saimniece regulāri apmeklē kursus, tiekas ar citiem aitkopījiem un piedalās pieredzes apmaiņas braucienos, kur gūst atbildes uz interesējošiem jautājumiem. Savulaik, kad vēl nebija nopietni pievērsušies aitkopībai, Ilze un Jānis darbojās vairākos pašdarbības kolektīvos, bet tagad tikai saimnieks spēlē Tilžas amatierētri. Brīvāks laiks ceļojumiem vai atpūtai viņiem sanāk rudens pusē, pārējā laikā jāsteidz darbi pie bitēm vai laukā un pļavā, vai jābūt pie aitām. Tomēr par milzīgu aizņemtību Ciprusu ģimene nesūdzas. Viņiem ir gandarījums par darbošanos laukos un bērniem, kuri izvēlējušies savu dzīves ceļu – meita studē Liepājas Universitātē, dēls strādā kopustrādē Jelgavas pusē un bieži apciemo vecākus.

Foto - A.Kirsanovs

Ziemas peldēšanas sacensības Igaunijā

“Balvu Roņi” startē pasaules čempionātā

Noslēdzies “Pasaules čempionāts ziemas peldēšanā Tallinā 2024”, kas notika no 4. līdz 9.martam un pulcēja 1500 dalībniekus. Lielisku sniegumu parādīja Latvijas peldētāji, kuri izcīnīja desmit medaļas un 40 valstu konkurencē no teju visiem pasaules kontinentiem ierindojās augstajā 11.vietā!

“Lai vilks, kas atbild par bailēm, guļ nokdaunā!”

No Latvijas čempionātam bija reģistrējušies kopumā 32 ziemas peldētāji – Rīgas, Jelgavas, Liepājas, Ogres, Ozolniekiem, Raganas, Aizputes, Brocēniem un, protams, arī “Balvu Roņi”! Medaļas mūsu valstij izcīnīja Andis Bukonts no “Ozolnieku Roņiem” (piecas zelta, trīs sudraba medaļas) un Juris Andžāns no Aizputes (pa vienai zelta un bronzas medaļai). Tīkmēr vairums sacensību dalībnieku bija no Eiropas valstīm – sākot no mūsu brāļiem igauņiem un lietuviešiem, beidzot ar saulaino Spāniju, Itāliju un pundurvalstiņu Luksemburgu. Turklat netrūka arī sportistu, kuri uz mūsu kaimīgvilsti Igauniju ceļu mēroja pat no citiem pasaules kontinentiem – Ziemeļamerikas (ASV, Kanāda), Dienvidamerikas (Argentīna, Čīle, Urugvaja, Ekvadora), Āzijas (Mongolija) un pat Āfrikas valsts Marokas. Atliek secināt, ka uz čempionātu nebija ieradušies tikai dalībnieki no Austrālijas un Antarktidas!

Rezultātā valstu kopvērtējumā 166 godalgas un 1.vietu izcīnīja neviena cits kā Igaunija (71 zelta, 62 sudraba un 33 bronzas medaļas), 2.vietā ar 128 medaļām ierindojās Vācija, bet 3.vietā ar 81 medaļu – Polija. Latvija, kā jau minēts, izcīnīja 11.vietu, bet mūsu dienvidu kaimiņi lietuvieši ar piecām medaļām (trīs zeltiem un diviem sudrabiem) – 14.vietu. “Argentīna parādīja, ka ir ne tikai lielisku futbolistu, bet arī ziemas peldētāju dzimtene. Mongolija nodemonstrēja istu čingizītu raksturu, savukārt it kā lēnie igauņi apliecināja, ka patiesībā ir pat ļoti ātri, turklāt aukstā ūdenī! Ikvieni, kurš piedalījās čempionātā, ļoti labi pabaroja sevi to vilku, kas atbild par drosmi, apņēmību, pārliecību par saviem spēkiem, virišķību viršiem, sievīšķību sievietēm un cīņassparu. Savukārt tas vilks, kas atbild par bailēm, slinkumu, nedrošību, glēvu libu un pārliecības trūkumu, šobrīd guļ nokdaunā. Lai tā arī paliek!” pēc čempionāta noslēguma ar trāpīgiem salīdzinājumiem un humora devu uzsvēra viens no sacensību dalībniekiem – Artūrs Aukons no “Lucavsalas Ledus Lāčiem”.

Pieredze veidojas darot

Bet kā tad veicās “Balvu Roņiem” un ar kādām emocijām mūsu ziemas peldētāji atgriežas no Igaunijas galvaspilsētas Tallinas? Jāsāk ar to, ka šī gada sākums bijis ļoti spilgs un panākumiem bagāts, jo janvārī entuziasti no draudzīgā “Balvu Roņu” klubīņa piedalījās savās pirmajās ziemas peldēšanas sacensībās Mārupes novadā, kurās startēja dalībnieki no visas Latvijas. Un mūsu peldētāji sacensībās ne tikai piedalījās, bet aukstajos ūdeņos parādīja teicamu

“Balvu Roņi”. Pasaules čempionātā ziemas peldēšanā Tallinā “Balvu Roņus” un visas pilsētas godu pārstāvēja un lielisku sniegumu parādīja: (pirmajā rindā no labās puses) – INTA OZOLA, SOFIJA BLEIVE, AIJA BISTERE un ZLATA KALLASE, kura ikdienā dzīvo Gulbenē. Otrajā rindā no kreisās puses – ARMANDS SĒJĀNS un MĀRIS DAUKSTE.

sniegumu un mājup pārveda vairākas godalgas! Savukārt pasaules čempionāts Tallinā, kas bija jau krietiņi augstākā līmenē sacensības, “Balvu Roņus” sagaidīja ar -4 grādu gaisa temperatūru un tikai +1,6 grādu ūdens temperatūru. Brrr...! Tomēr tas netraucēja mūsu peldētājiem parādīt patiešām labus rezultātus, milzīgajā konkurencē izcīnot augstas vietas. Tā 25 metru distancē brīvajā stilā, kurā kopumā piedalījās 189 sievietes un 185 vīrieši, Sofija Bleive ieguva 4.vietu vecuma grupā “A1”, Māris Daukste – 13.vietu “G grupā”, Aija Bistere – 20.vietu “C grupā”, bet Inta Ozola – 24.vietu “F grupā”. Savukārt 100 metru distancē brīvajā stilā, kurā piedalījās 127 sievietes un 137 vīrieši, Armands Sējāns izcīnīja 13.vietu “B grupā”. Šajā sakārā jāuzsver, ka “Balvu Roņu” parādītos rezultātus nevar savstarpejī salīdzināt, jo katrs startēja ne tikai savā vecuma grupā, bet katrā no tām bija arī atšķirīgs dalībnieku skaits un konkurence. Turklat

jāņem vērā, ka starp dalībniekiem bija arī profesionāli ziemas peldētāji, kas “Balvu Roņu” sniegumu padara vēl augstvērtīgāku! “Šis ir pirmais gads, kad startējām sacensībās. Priecājamies, ka uzdrošinājāmies to darīt, jo var skatīties, pētīt un domāt, bet pieredze veidojas, tikai darot! Pasaules čempionātā valdīja tik pozitīva gaisotne, ka, ko nu tur slēpt, no pozitīvā emociju lādiņa acīs sareigs pat asaras... Laiku pavadijām ļoti draudzīgā atmosfērā, satiekoties ne tikai ar dalībniekiem no citām valstīm, bet īpaši savstarpēji atbalstot roņus no Latvijas. Paldies arī Balvu novada pašvaldībai, kas mums nodrošināja transportu. Jāpiebilst, ka nākamais pasaules čempionāts ziemas peldēšanā notiks 2026.gadā Somijas pilsētā Oulu. Vai piedalīsimies? Sākuši esam ar lielu vērienu un par dalību čempionātā Somijā noteikti domāsim!” apņēmības pilna ir I.Ozola un viss “Balvu Roņu” kolektīvs.

Piedalās rekordpeldē!

Čempionāta dalībnieki draudzīgā atmosfērā ne tikai startēja sacensībās un lūkoja pēc visaugstākajiem panākumiem, bet sev un līdzjutējiem sagādāja arī neaizmirstamus iespaidus, uzstādot pasaules rekordu ziemas peldēšanas stafetē. Galvenais mērķis bija nevis peldēšanas ātrums, bet dalībnieku skaits. Un, ja iepriekšējā čempionātā stafetē piedalījās 505 peldētāji, tad šoreiz – jau 807, kuri nepārtraukti, vairāk nekā sešas stundas, viens pēc otrs devās 25 metru distancē. Rekords tika sasniegts jau pēc pusnakts. Atmosfēra bija fantastiska – gaidot startus, dalībnieki dziedāja un dejoja, un rekords tika sasniegts jau pēc pusnakts. Savukārt vēl īpašāku šo rekordpeldējumu padara fakts, ka tajā piedalījās arī “Balvu Roņu” pārstāvji – Inta Ozola, Māris Daukste un Zlata Kallase! Apsveicam!

Vieglatlētika

Cīnās Rīgā, Jēkabpilī un Valmierā

Noslēgušās vairākas sacensības vieglatlētikā, kurās startēja arī Balvu Sporta skolas audzēknī.

12.martā notika Jēkabpils Sporta skolas atklātās sacensības vieglatlētikā “U-10”, “U-12” un “U-14” vecuma grupām. Balvu Sporta skolas jaunie sportisti izcīnīja 19 godalgotas vietas individuālajās disciplīnās un 4 x 150 metru stafetē. Individuāli medaļas izcīnīja: “U-10” grupā – Rinalds Kokorevičs, Ričards Tiltiņš, Marks Keiselis, Eduards Jaunžeikars, Nikola Rundzāne un Emīls Leons. “U-12 grupā – Patriks Ķirsons, Martins Maslovskis, Emīls Ločs, Jānis Keišs, Loreta Ciukore, Māra Romka, Aiga Aleškeviča, Laura Vasiļjeva un Rēzija Kokoreviča. “U-14” grupā – Nikita Jeršovs.

Noslēdzies arī Latvijas “U-14” grupas čempionāts telpās Rīgā, jaunajā vieglatlētikas manēžā “Daugava”. No Balvu Sporta skolas sacensībās piedalījās trīs sportisti. Nikita Jeršovs izcīnīja 1.vietu augstlēkšanā (rezultāts – 1,55 metri) un 7.vietu lodes grūšanā (rezultāts – 10,18 metri). Dmitrijs Jekimovs ieguva 14.vietu lodes grūšanā (rezultāts – 8,66 metri), bet Gvido Prokofjevs izcīnīja 34.vietu 60 metru barjerskrējienā (rezultāts – 11,92 sekundes).

Savukārt Valmierā notika Latvijas “U-18” un “U-20” grupu čempionāts telpās. “U-20” grupā Raits Markus izcīnīja 2.vietu lodes grūšanā, sešus kilogramus smago lodi raidot 14,44 metrus tālu. Raits 2.martā Latvijas izlases sastāvā piedalījās arī Baltijas “U-20” čempionātā, lodes grūšanā izcīnot 5.vietu.

Informāciju sagatavoja SARMĪTE KEISELE

Zelts! Attēlā (vidū): Balvu Sporta skolas audzēknis Nikita Jeršovs – Latvijas “U-14” grupas čempions augstlēkšanā.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Foto - Gunta Bērziņš

Izstāde

Katrai meitenei bērnība sākas ar puķēm

Martā Balvu Kultūras un atpūtas centrā skatāma balvenietes, studijas "Olives" dalībnieces DINAS BABĀNES gleznu izstāde "Uzziedēšana". Savos mākslas darbos autore atainojuši lauku un dārza puķes, kas viņas sirdij tuvas kopš bērnības.

Kāpēc savulaik pievienojāties studijai "Olives"?

— Jau skolas laikā vienmēr kaut ko zīmēju, nereti man lūdza veidot dažādus noformējumus mācību iestādes vajadzībām. Kad meita Eva pabeidza Rēzeknes Augstskolu un sāka strādāt Balvu Kultūras un atpūtas centrā, abas nospriedām, ka būtu lieliski, ja balveniešiem varētu piedāvāt iespēju gleznot. Tā kā Eva tolaik mazliet piestrādāja arī mākslas skolā, viņa tur sāka apjautāties, un skolotāja Olga Reče piekrita vadīt gleznošanas studiju. Tā radās "Olives". Nopriecājos, ka beidzot varētu pamēģināt gleznot pa istam.

Abas ar meitu Evi ļoti labi zīmējat un gleznojat. Varbūt ģimenē arī iepriekšējās paaudzēs kādam piemita šādas dotības?

— Godīgi sakot, nezinu. Manam tētim bija izteikta precizi tātātēs izjūta, viņš vienmēr saskatīja, kas ir taisni, kas ir šķībi. Droši vien viņš vienkārši nebija mēģinājis zīmēt. Varbūt viņam kaut kas būtu sanācis. Bet par citiem ratiem nezinu. Gleznotāju mūsu dzimtā nav.

Izstāde saucas "Uzziedēšana". Kāpēc tieši ziedi?

— Katrai meitenei bērnība sākas ar puķēm. No pienēm taisījām sprodziņas un stiprinājām pie matiem. Patika uz plakstiņiem lipināt zilo zvaniņu ziedlapiņas, veidojot garas, zilas skropstas. Skolā mums bioloģiju mācīja stingra skolotāja Florentine Kivkucāne, kura lika izgatavot herbārijus. Kaut kā nemanot sāku atpažīt visas plavu puķes. Meita bieži brīnījās, kā es varu tās visas pārzināt? Vienmēr esmu interesējusies par plavu puķēm un vienkāršiem veco laiku dārza ziediem — tādiem kā peonijas, floksi, tulpes. Rozes un citi dārgie ziedi man nekad īsti nav patikuši.

Kā Jūs nosauktu savu gleznošanas stilu?

— Viena no izstādes gleznām saucas "Nepabeigtā". To it kā uzskatīju par nepabeigtu, bet draugs teica, ka izskatās ļoti labi un jāliek izstādē. Ja paspēju "pabeigt" gleznu, tā izdodas citādāk, jo sāku rūpīgi izstrādāt katru detaļu. Visu vienmēr gribu novest līdz perfekcijai. Man tāda daba un tur neko nevaru izdarīt. Kaut gan vienmēr esmu sapņojusi gleznot impresionisma stilā kā Monē.

Kā gleznojat — dabā vai no fotogrāfijām?

— Studijā "Olives" dažreiz gleznojam no uzstādījumiem, cīkārt — klusās dabas vai no fotogrāfijas. Vienkārši neprotu ātri strādāt. Kamēr gleznošu dzīvas puķes, tās novītis. Tāpēc ideāli, ja ir gan uzstādījums, gan fotogrāfija.

Cik ilgā laikā top glezna?

— Aptuveni mēneša laikā, dažreiz pat ilgāk, jo neglezanoju katru dienu. "Olives" parasti satiekamies reizi nedēļā. Ja varētu gleznot mājās, tas izdots ātrāk. Viena no izstādes gleznām tāpa mājās kovida karantīnā, jo gribējās lietderigi izmantot laiku, kad nedrikstēja iet laukā.

Kuri ir Jūsu iecienītākie toni, ko izmantojat gleznojot?

— ļoti patīk gaišas krāsas, sevišķi zilais debesu tonis. Parasti gleznoju gaišas gleznas. Arī no citu mākslinieku darbiem visvairāk piesaista pasteltoņos gleznotie. Taču man ir arī koši darbi.

Kopā ar "Olīvēm" un arī individuāli Jūsu gleznas izstādītas daudzas reizes. Kādas atsauksmes no skatītājiem esat saņēmusi?

— Dažreiz jau kāds kaut ko pasaka. Taču bieži saņemu zvanus ar lūgumu pārdot kādu konkrētu gleznu. Daudzus savus darbus esmu uzdāvinājusi. Interesanti, ka vislielāko interesi skatītājos rāisa tieši tās gleznas, kuras pašai šķiet labi izdevušās, tās, kurās esmu varējusi atainot tieši to, ko vēlējos. Savukārt darbi, par kuriem pati šaubos, arī citus nepiesaista. Ir bijušas arī tādas gleznas, no kurām bija ļoti ūdens.

Vai ir arī tādas gleznas, no kurām nekad nešķirties?

— Lai kam vairs tā nedaru. Ja nu vienīgi tuvinieku portretus nevarētu atdot. Bet dažādas klusās dabas, puķes vai ainavas atdodu diezgan viegli. Esmu sapratusi, ka nevajag pieķerties savām gleznām. Taču no pirmajām šķīros ar ļoti lielām grūtībām. Šķīta — nu kā var atdot kaut ko, kas ir tavs, kur esi ieguldījis tik lielu darbu?

Izstādē redzama glezna, kurā atainota Jūsu mācītāja jūras krastā. Vai gleznojat arī portretus?

Dzīvespriecīgās noskaņas. Gleznu autore Dina Babāne iecienījusi gaišus tonus. Viņas darbi izstaro sievišķību un dzīvesprieku, jo Dina pārliecīnāta, ka katru sievieti no bērnības līdz sākumam pavada mīlestība uz ziediem.

Starptautiskajā projektā "Handicraft festival" tapusi glezna. 2018. gadā Latvijas—Somijas kopprojekta ietvaros notika vairākas mākslinieku — amatieru aktivitātes Balvos, Smiltēnē un Somijā. To laikā tāpa arī šī Dinas lielīgā glezna.

Foto - no personīgā arhīva

Karogs pie kultūras nama. Dina glezno ne tikai savam priekam, viņa pielikusi roku arī apkārtnes izdalīšanā. Šīs karogs pie Balvu Kultūras un atpūtas centra arī ir viņas darbs ar nosaukumu "Lietus dārzs".

Foto - no personīgā arhīva

divus, trīs eiro, bet krāsu vajag daudz. Vēl arī otas.

Jaunībā bijāt lieliska šuvēja. Vai tagad ar to vēl nodarbojaties?

— Dažreiz šuju, bet esmu kļuvusi diezgan slinka. Jaunībā veikalos neko nevarēja nopirkst, tāpēc daudz šuvu pati. Meita joprojām sev šuj originālus tērpus. Tagad mana aizraušanās ir dārza puķu audzēšana. Vasara studijas "Olives" dalībnieces neglezno, jo visām ir vasarnīcas, atvaijnājumi un dažādas citas darīšanas. Tāpēc varu pievērsties dārza darbiem. Vienā brīdi biju aizrāvusies arī ar filcēšanu. To arī mums ierādīja Olga Reče. Tolaik kā traka filcēju čības un visiem tās dāvīnāju. Taču slapjā filcēšana ir smags darbs, kas nogurdina rokas, tāpēc to vairs nedaru. Citi rokdarbu veidi man nav tik tuvi. Adit un tamborēt nepatīk.

Dažkārt mākslinieki ir kā kurpnieki bez kurpēm, jo visi darbi ir izdalīti citiem. Vai Jūsu mājās daudz pašas gleznes?

— Jā, ir diezgan daudz. Uz sienām lieku tikai tik, lai neizskatās pārspilēti un bezgaumīgi. Pārējie vienkārši glabājas.

Gleznošana ir diezgan dārgs hobis...

— Tā ir. Audekli ir diezgan dārgi — jo lielāks, jo dārgāks. Krāsas arī nav lētas. Profesionālo eļļas krāsu tūbiņa maksā

Sātīgā baklažānu uzkoda

Kad rodas vēlme pagatavot ko krāsainu un garšigu, savādāku nekā ikdienā, iesaku sātīgās baklažānu uzkodas. Tā nu es tās lēni un pārdomu pārņemta gatavoju un aizdomājos par to, cik daudz pie mums, Rankā, ir sieviešu ar izcilām gatavošanas spējām. Un, protams, radās ideja! Iestājoties siltākiem laika apstākļiem, uzrīkot BRANČINU jeb, kopā sanākot, pagatavot dažādus ēdienus, lai cilvēkiem iespēja izbaudit to dažādību – krāsu, smaržu un garšu buketi. To mēs varētu realizēt idejā, kas radās pirms gada par Rankas pagalma svētkiem. Šis varētu būt sākums jaukai tradīcijai kā Rankā, tā arī citviet, piemēram, Balvos! Tātad nododu arī jums, milie "Vaduguns" lasītāji, ne tikai savu ideju kopā sanākšanai, bet arī recepti!

SASTĀVDAĻAS:

- ◆ baklažāni – 2 gab.
- ◆ tomāti – 3 gab.
- ◆ "Rasas" krēmsiers ar zaļumiem
- ◆ pipari

PAGATAVOŠANA

Baklažānus nomazgā un sagriež 4-5cm biezās ripiņās. Saliek bļodā, apkaisa ar sāli un atstāj uz 10 minūtēm, lai atsulojas un noņem sūrumu. Pa to laiku tomātus nomazgā un sagriež šķēlītes.

Baklažānus apcepj karsti sakarsētā eļļā un kārto uz šķīvja (ieteicams ieklāt salvetes eļļas uzsūkšanai). Kad baklažāni salikti uz salvetēm un mazliet atdzisuši, liekam virsū krēmsieru un tomātu šķēlītes (mazliet uzberam piparus).

Ja ir vēlēšanās, šo recepti var papildināt ar sasmalcinātu ķiploku un dīļu maisijumu, ko pārber ceptajiem baklažāniem, – papildus vitamīnu deva! Gardi gan silti, gan auksti!

LĀSMA LANCMANE, Rankas Kultūras nama vadītāja

Lasis ar dārzeniem saldajā krējumā

Lai labi garšo! Veselīgas un ļoti garšīgas vakariņas, kas piemērotas gan ikdienas māltītei, gan svētku mielastam.

ALISE RŪŅA, restorānu tīkla "Gan Bei" un "Lage" piegādes servisa dispečere

SASTĀVDAĻAS:

◆ puse laša vai gatavi sagriezti laša steiki	◆ mali melnie pipari
◆ brokoli	◆ olīvelļa
◆ kartupeļi	◆ saldais krējums
◆ citrons	Folija vai cepampapīrs
◆ svaigs rozmarīns	
◆ sāls	
◆ citronpipari	

PAGATAVOŠANA

Kārtīgi nomazgājam un izķidājam lasi (zvīņas nav jātira). (Ja jums ir gatavi laša steiki, šo daļu izlaižam.) Sagriežam lasi steika gabalos – apmēram 2 cm biezumā – un nosusinām. Kārtīgi ierīvējam to ar citronpipariem un sāli.

Tad atsevišķā bļodā sagriežam nomizotus kartupeļus ar brokoliem mazos gabaliņos (jo lasis ļoti ātri gatavojas, lai arī dārzeni paspēj sagatavoties). Pārberam dārzenus ar sāli un melnajiem pipariem. Pārlejam nedaudz ar olīvelļu.

No folijas taisām *laivīnās* (var arī no cepampapīra, bet tas tik viegli nepadodas formas izveidošanai), liekam iekšā lasi, apkārt saberam dārzenus (protams, der jebkuri dārzeni, bet man pašai šķiet, ka lasis ļoti labi garšo ar brokoliem, kartupeļiem, sparģeliem un burkāniem). Uz laša uzliek šķēlīti citrona un zariņu svaiga rozmarīna. Visam pārlej saldo krējumu un liek cepešķāsnī. Gatavo apmēram 30 minūtes 180 grādos ar termocirkulāciju.

Rauga pankūkas ar mannu

Šo recepti aizguvu no "Dobeles dzirnavnieka" mājaslapas, izmēģināju un sanāca izcili, tāpēc iesaku arī jums! Ši ir tradicionālā Marokas recepte, kurā kviešu milti kombinēti ar mannu. Pankūkas piemērotas arī vegetāriem un vegāniem, kā arī tiem, kas nepanes piena produktus un olas. Pankūkas izdodas pufigas un sulīgas. Tradicionāli tās ēd kopā ar mērci, ko veido no medus un sviesta. Mūsdienu versijā garšos labi kopā ar pūdercukuru vai karamēlu mērci.

SASTĀVDAĻAS (3-4 personām):

- ◆ 330 g "Dobeles dzirnavnieka" mannas
- ◆ 115 g "Dobeles dzirnavnieka" kviešu miltu "Ekstra"
- ◆ šķipsniņa sāls
- ◆ 45 g cukura
- ◆ 2 tējk. cepamā pulvera
- ◆ 650 ml silta (bet ne karsta) ūdens
- ◆ 1 ēd.k. sausā rauga
- ◆ eļļa cepšanai
- ◆ pūdercukurs pasniegšanai

PAGATAVOŠANA

- Lielā bļodā samaisa kopā mannu, miltus, sāli, cukuru un cepamā pulveri.
- Rauga iemaisa nelielā ūdens daudzumā.
- Pārējo ūdeni un rauga maisijumu lej bļodā ar miltiem.
- Visu kārtīgi samaisa ar mikseri vai virtuves kombainu, lai izveidotatos viendabīga (šķidra) mīkla.
- Blīdu pārklāj ar pārtikas plēvi un nolieks siltumā uz 20-30 minūtēm.
- Mīkla gatava cepšanai, kad virspusē tā kļuvusi gaišāka un izveidojušies burbuļi, kā arī konsistence kļuvusi daudz biezāka.
- Pankūkas 10 centimetru diametrā cep uzkarsētā eļļā uz vidējas uguns, līdz to maliņas ir kļuvušas zeltaini brūnas.
- Pasniedz karstas!

VERONIKA JONOVA, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Inženierzinātņu un informācijas tehnoloģiju fakultātes 3.kursa studente

Mandeļu un Rikotas siera kūka

SASTĀVDAĻAS:

- ◆ 120 g sviesta
- ◆ 150 g – 180g cukura (atkarībā, cik saldu vēlas)
- ◆ ½ tējkaroce vanījas cukura
- ◆ 1 citrona mizīpa
- ◆ 4 olas (atdalīti dzeltenumi no baltumiem)
- ◆ 300 g siera "Ricotta"
- ◆ 250 g mandeļu miltu
- ◆ mandeļu skaidiņas pārkaisīšanai
- ◆ pūdercukurs (pārkaisīšanai)

PAGATAVOŠANA

- Saputo sviestu ar cukuru un vanījas cukuru gaisīgā masā. Tad pa vienam pievieno olu dzeltenumus un viendabīgi ieputo. Iemaisa citronu miziņu.
- Pievieno sieri "Ricotta" un saputo. Pievieno mandeļu miltus, ½ tējkaroce vanījas cukura un iekuļ tos mīklā ar mikseri.
- Atsevišķā bļodā saputo olu baltumus stingrās putās un iecīlā pamatmasā.
- Kūkas veidnē ieklāj cepamo papīru, izklāj mīklu. Cep 170 grādos apmēram 40 minūtes. Neilgi pirms cepšanās beigām kūkas virskārtu pārkaisa ar mandeļu skaidiņam.
- Karstai pārkaisa pūdercukuru.

IETEIKUMI

Originālajā receptē, ko aizguvu no facebook.com kādas ēdienu grupas, bija krietni lielāks cukura daudzums, tāpēc es to pielāgoju savām garšas kārpīgām. Sieru iesaku tieši "Ricotta", nevis "Mascarpone" vai citu, jo šīs siers kūkai dos to īpašo un neatkarītojamo garšu. Tāpat iesaku ievērot precīzu siera daudzumu, kas ļoti svarīgi, lai kūka izdots stingra (ja pieliksiet vairāk, tā būs pārlieku īrdena). Mūsu ģimenē šī recepte ir ļoti iecienīta! Kūka ir piemērota cilvēkiem, kuriem ir bezglutēna diēta.

Gatavoja MARIJA LEINA, māksliniece

Lappusi sagatavoja S.Gugāne, foto – no personīgā arhīva

Jautājumi, kas jāsakārto

Māju numura zīmēs un ielu nosaukumos – juceklis un arī divvalodība

Attēls nr.1

Foto - A.Ločmelis

Attēls nr.2

Foto - A.Ločmelis

Attēls nr.3

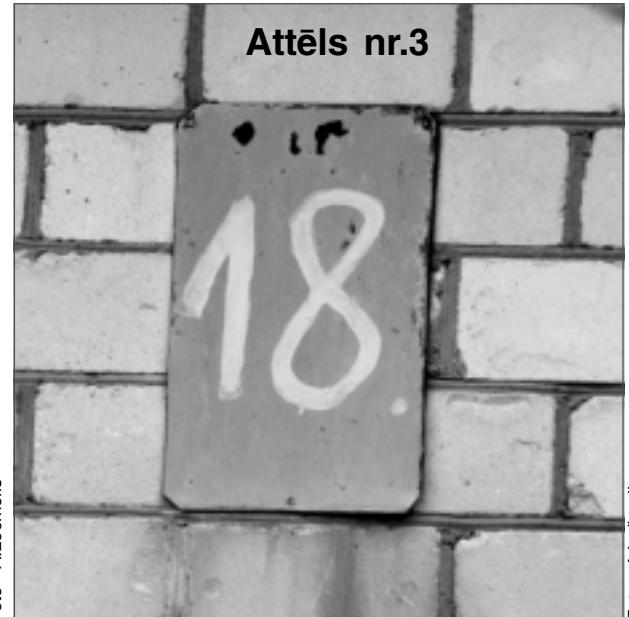

Foto - A.Ločmelis

Jau pirms vairākiem gadiem bijušajā Balvu novadā un pilsētā (pirms administratīvi teritoriālās reformas 2021.gada 1.jūlijā) tika uzsākta māju numura zīmu nomaiņa no zilas krāsas plāksnēm uz sarkanām. Tādējādi tika ieviests vienots standarts, kas veido daļu no bijušā novada vizuālās identitātes. Jauna parauga zīmes (sarkanā krāsā) ar ielu nosaukumiem tika izvietotas arī, piemēram, ielu krustojumos, kuras šo gadu laikā kļuvušas pierastas ikvienam mūspuses iedzīvotājam.

Sarkanās, zilas un pašu rokām veidotās

Tiesa, ne visi steidza māju numura zīmes nomainīt. Izbraucot pa Balvu pilsētu, redzams, ka lielākajai daļai māju ir jaunās, sarkanās plāksnes (attēls nr.1). Vienlaikus ir īpašumi, uz kuru fasādēm joprojām ir ne tikai zilas krāsas numura zīmes (attēls nr.2), bet arī tādas, kas izskatās pašu rokām gatavotas un uz kurām mājas numurs uztriects ar krāsu vai ko citu (attēls nr.3). Ja tamlīdzīgas māju numura zīmes meklētu mērķtiecīgi, droši vien varētu sagatavot pilnvērtīgu fotoreportāžu. Vārdu sakot, māju numura zīmēs bijušajā

Balvu novada un pilsētas teritorijā valda juceklis, un vēl jau taču ir arī Viļaka, Rugāji un Baltinava. Vai tagad, kad pēc administratīvi teritoriālās reformas izveidots apvienotais Balvu novads, šo jautājumu nevajadzētu sakārtot?

Nav saistošo noteikumu, kas šo jautājumu regulētu

Balvu novada pašvaldības vecākais sabiedrisko attiecību speciālists KRISTIĀNS BOKTA skaidro, ka Balvu novada teritorijas plānojumā 2012. – 2023.gadam, sadaļā "Prasības ārtelpas elementiem", noteikts, ka pie katras būves galvenās fasādes jāpiestiprina pēc Balvu novada domes noteiktas formas izgatavotu mājas numura zīmi ar īpašuma adresi, kas satur ielas nosaukumu un mājas numuru. Tā jāpiestiprina 2,5 līdz 3 metru augstumā no zemes un 0,1 līdz 1 metra attālumā no ēkas stūra. Ja numura zīme no ielas nav skaidri saskatāma, tai jābūt arī pie žoga, pie ieejas vārtiņiem pagalmā vai teritorijā. "Balvu novada teritorijas plānojums 2012. – 2023. gadam vairs gan nav spēkā. Tomēr, nemit vērā, ka vēl nav apstiprināts jaunais teritorijas plānojums (tas šobrīd ir izstrādes procesā), līdzšinējais plānojums un tajā iekļautais

joprojām ir aktuāls un attiecas uz bijušo Balvu novada (tajā skaitā Balvu pilsētas) teritoriju pirms administratīvi teritoriālās reformas 2021.gada 1.jūlijā. Līdz ar to no vienas puses teritorijas plānojumā ir noteikta kārtība, kādā jāuzstāda māju numura zīmes bijušajā Balvu novada teritorijā. No otras puses pašreizējā apvienotajā Balvu novadā nav saistošo noteikumu, kas noteiktu gan vienotu principu un kārtību mājas numuru zīmu izvietošanā, gan arī sodus, kurus pašvaldības policija varētu piemērot īpašniekiem, ja viņi neievēro vienotu standartu. Šādus saistošos noteikumus paredzamā nākotnē nav arī plānots izstrādāt," dārija zināmu K.Bokta.

Līdz ar to tas nozīmē, ka īpašnieki uz savu māju fasādēm faktiski var izvietot pēc formas, dizaina un krāsas tādas māju numura zīmes, kādās paši vēlas, jo saistošo noteikumu, kas to liegtu darīt, nav. Bet kur vērsties iedzīvotājiem, ja viņi uz sava īpašuma fasādes tomēr vēlas uzstādīt jaunu numura zīmi? Balvu novada pašvaldības aģentūras "SAN-TEX" direktors EGONS STRUMPE informē, ka daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem jāvēršas pie sava apsaimniekotāja, bet privātmāju īpašniekiem – Balvu pilsētas pārvaldē.

Ielu nosaukumi – dažviet joprojām krievu valodā

Ja māju numura zīmu dizains ir jautājums par vienotu novada vizuālo identitāti, tad pavism kas cits ir situācijas, kad ielu nosaukumi ir ne tikai latviešu, bet joprojām arī krievu valodā.

Aicina ziņot Valsts valodas centram

Uzreiz jāuzsver, ka šī nav problēma, kas Balvu novadam būtu joti raksturīga. Tajā pašā laikā, laikraksta "Vaduguns" žurnālistam iebrāucot Kupravā, bija nepieciešamas vien pāris minūtes, lai šādu zīmi ieraudzītu (attēls nr.4). Turklat braucienu mērķis uz Kupravu nebija meklēt ielu nosaukumus divās valodās. Savukārt iebraucot Balvos, pamanījām plāksnīti ar īpašuma adresi, kurā ielas nosaukums arī ir divās valodās (attēls nr.5). Ironiski, ka gan Kupravā, gan arī Balvos fiksētās zīmes divās valodās ir Partizānu ielā, turklāt privātmāja Balvos ar divvalodīgo īpašuma adresi atrodas tieši pretī Stānišlava piemineklim – vietai, kur godinām mūsu brīvības cīnītājus... Taisnības labad jāpiebilst, ka uz šīs privātmājas uzstādīta arī tā dēvētā jaunā mājas numura zīme sarkanā krāsā. Bet vēl labāk ir tas, ka šī īpašuma adreses plāksne uz mājas fasādes atradās ilgus jo ilgus gadus, bet tika noņemta tieši publikācijas tapšanas laikā!

Kāda ir pašvaldības reakcija, ja tiek konstatētas šādas zīmes? "Ēku numura zīmēm jāatbilst Valsts valodas likuma prasībām, proti, sabiedrības informēšanai paredzētā informācija sniedzama tikai valsts valodā. Par gadījumiem, kad mājas numura zīme ir krievu valodā, ikviens iedzīvotājs aicināts ziņot Valsts valodas centram. Nemot vērā, ka Balvu novada pašvaldībā nav saistošo noteikumu, kas noteiktu sodus par šādiem pārkāpumiem, tad sodi atbilst tiem normatīvajiem aktiem, ko nosaka Ministru kabinets. Protams, arī

Attēls nr.4

Foto - A.Kiršarovs

Ulica Partizanu!?

Attēls nr.5

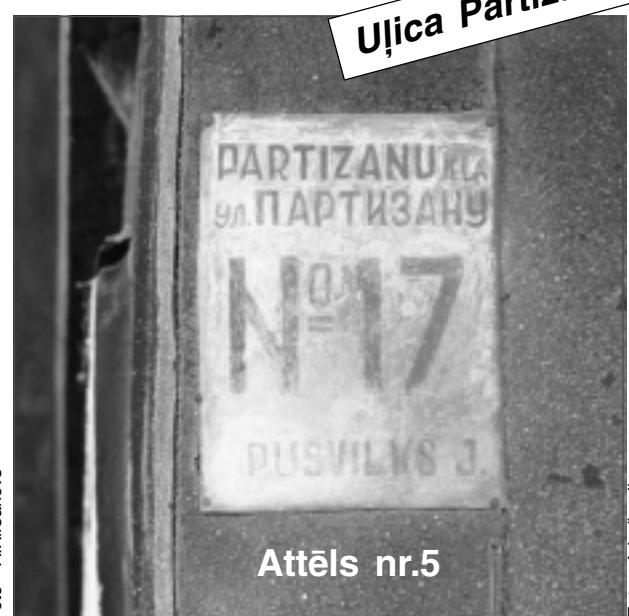

Foto - A.Ločmelis

Pret to jācīnās pašvaldībām

Lai izskaustu divvalodību īpašumu adresēs un ielu nosaukumos, par to vispirms jāparūpējas pašvaldībai, nevis šis uzdevums jādeleģē iedzīvotājiem. Pagastu pārvalžu vadītājiem vajadzētu apzināt šādas vietas savā pagastā (ja tādas,

neskaitot Kupravas gadījumu, ir arī citviet) un attiecīgi rīkoties. Visbiežāk izmantotā atruna "vai tad šobrīd nav svarīgāku problēmu, kuras risināt", ko šādos gadījumos mēdz teikt daļa iedzīvotāju, nav vērā nemama. Ir pagājuši jau vairāk nekā trīsdesmit gadi, kopš Latvija atguvusi neatkarību, un to, ka ielu nosaukumiem jābūt latviešu valodā, nosaka likums. Citu variantu nav. To, ka pret divvalodību zīmēs jācīnās pašvaldībām, norāda arī Valsts valodas centrā. Plašāku Valsts valodas centra skaidrojumu lasiet laikraksta "Vaduguns" nākamajā numurā.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Lai priecētu krāšņi ziedi

Ir pienācis laiks sakopt pelargonijas: kā un ar ko sākt?

"Manas pelargonijas ir pārziemojušas. Nu jau sprīdi garas, dažām pat redzami mazi pumpuriņi. Ko tagad darīt, vai var pavairot?"

jautā Rita.

"Tagad ir īstais laiks nēmt spraudējus un pārstādīt pelargonijas," teic stādu audzētāji. Pirmajos gados skaisti būs arī pārzieminātie podi, vēlāk tos ieteicams atjaunot. Piemēram, nekas labs neiznāks no pārzieminātā auga, ja dzinumi jau pavasarī ir veci, gari, pārkoksnejušies. Pieredze liecina, ka jaunie stādiņi tomēr veido kompaktāku augumu, zied bagātīgāk.

Pelargonijas noteikti pārstāda jaunā substrātu, jo pērnā augsnē ir izlietota. No laistāmā ūdens vien augus neveidosies kuplis. Pelargonijām piemērota dēstu augsnē (speciāli podu puķēm). Tai jāsatur rupjā frakcija, lai augsnē nesablivētos, būtu labāk aerēta, saknes varētu elpot. Parasti šim speciālajam substrātam ir pievienotas papildvielas mitruma saglabāšanai un augu barošanai.

Šos augus pagaidām nevar stādīt pārāk lielos traukos (puķu kastēs), kur tām paredzēts aug – pēkšņi nokļūstot pārāk lielā plašumā, puķes saknites apjuks, un tās var viegli pārlaistīt. Vēl nav īstais laiks puķu kastu kompozīciju veidošanai. Turklat katrā pārstādīšanas reizē aug tiek pie svaiga, pilnvērtīga substrāta.

Substrātam jābūt svaigam. Nevar ekonomēt, ieberot poda apaksā dārza augsnī, jo tā sablīvējas, var saturēt slimību ierosinātājus, kaitēklus.

Dzīvelīgas un tikpat ķipras kā sniegpulkstenītes – nekaprīzās erantes!

"Gribu vairāk saaudzēt pavasara puķes erantes, jo patīk to dzeltenais košums. Nopirku podiņos..."

jautā Zane.

"Erantes ir dzīvelīgas un labi ieaugas. Galvenais – tās iestādīt tādā vietā, kur pavasarī būtu pietiekami daudz gaismas, bet vēlāk, kad pēc noziedēšanas tām nokritīs lapas un vieta dobē būs tukša, lai augus netišām neizmīda," skaidro stādu audzētāja MAIJA BAIŽA.

Tās ir tikpat ķipras un agras kā sniegpulkstenītes, taču vēl izturīgākas. Sāk ziedēt jau caur sniegu un turpina ilgu laiku. Saulē tās skaisti atveras. Ja diena apmākusies, turas apaļos pumpuros.

Kad erantes ieaugas, tās labi vairojas gan ar sakneņiem, gan pašsēju. Lai tā notiktu, augsnī dobē ap puķes ceru pārāk cīfigi nerušina, lai netraucētu sēklinām sadīgt. Tās spējīgas sadīgt pat ceļa fližu spraugās, jo tur sēklinās netiek kustinātas. Ja dobes regulāri pārrušina, sēklinās nevarēs uzdīgt. Jaunās erantes ir viegli atšķirt – to mazās lapiņas līdzīnās vārinas kājiņām. Puķu cera laukumiņu vajadzētu atzīmēt ar

kociņiem, lai vēlāk, kad virszemes daļas pazudīs, varētu precīzi atcerēties, kur tās auga. Tieši izkašņāšana vasarā nereti ir iemesls, kāpēc erantes neieaugas.

Vislabākā erantēm būs vieta zem lapukokiem vai krūmiem. Skujkoku dobēs ir ēna, un tur tās nīkuļos. Erantes labi aizpildīs tukšumus ziemciešu dobēs, kamēr mostas hostas, peonijas, delfinijas, floksi.

Kad puķe ieaugusies, tā strauji vairojas. Šo īpašību var izmantot un erantes stādīt pat māriņā. Tikai jāuzmanās ar plaušanu – nogaida, kamēr pilnībā atmirs virszemes daļas. Lai augs vairotos, tam ļauj nobriedēt sēklas un izsēties.

Šajā ziņā erantes pielīdzināmas sīkajiem krokusiņiem, mārpukītēm, kuras zied un rotā zālīti.

Erantes var pavairot, gan dalot ceru, gan ar sēkliņām. Kad erantes nozied, tās pārstāda, taču to var darīt arī tagad, kad puķite ir ziedos un lapiņas labi redzamas. Turklat būs papildu labums – ziediņš noziedēs un izsēs sēklīnas jaunajā vietā, un puķe ies plašumā.

Speciāli mēslot nevajag, jo erantes uzņems barību no blakusesošajiem augiem, kuriem tagad tiek dots pavasara mēlojums.

Podu izvēlas nedaudz lielāku par veco (apmēram divu pirkstu tiesu platāku). Vajadzīgs speciāli podaugiem paredzētais rupjas faktūras substrāts. Pārstādīto augu novieto pēc iespējas gaišākā vietā.

Padoms

Audē no jaunstādiem!

✿ Pelargonijas ir vienas no izturīgākajām puķēm. Tāpēc tās var pirkst arī jaunstādu vecumā un izaudzēt stādus pat mājas apstāklos, ja savu spraudēnu nav vai gribas papildināt kolekciju.

✿ Pelargoniju jaunuļi ir mazprasīgi salīdzinājumā ar begonijām, ledenītēm, kalibrahojām un citām puķēm, kuras istabā no jaunstādiem grūti izaudzēt.

✿ Jaunstādam var neņemt nost sakņu kamola apvalciņu – saknes izaugi cauri. Saprotams, ja augsnē podiņā ap to būs pietiekami laba un mitra.

✿ Jaunstādiem svarīgi izlauzt pirmo ziediņu, jo tam ir tendence parādīties, kamēr augus vēl pārāk vārgs.

Tām pelargonijām, no kurām nolemts nēmt spraudējus, dzinumiem ļauj paaugties

Izņem sakņu kamolu no poda un saudzīgi paurbina saknites, lai kamols neizjuktu, bet izbirtu vecā augsnē.

Lappusi sagatavoja D.Dimitrijeva

Informē LAD

Var pieteikties atbalstam dzīvnieku, sējumu un stādījumu platību apdrošināšanai

Līdz 1.jūlijam var iesniegt projektu pieteikumus atbalsta pasākumā "Ražas, dzīvnieku, sējumu un stādījumu apdrošināšanas prēmija". Atbalsta mērķis ir, daļēji sedzot izdevumus par apdrošināšanas prēmiju, veicināt laukumsaimnieku iesaistīšanos laukumsaimniecības nozarā riska mazināšanā. Otrs kārtas finansējums ir 15,7 miljoni eiro.

LAD pārstāve Baiba Kliedere uzsver: "Klientiem ir jāņem vērā, ka atbalstu piešķir par 2024. gadā spēkā esošām un pilnībā apmaksātām apdrošināšanas polisēm. Turklat platībai,

ko apdrošina, ir jābūt pieteikta Ilgtspēju sekmējošo ienākumu pamatbalstam (ISIP). Savukārt dzīvniekiem – reģistrētiem Lauksaimniecības datu centrā (LDC)."

Atbalsta intensitāte ir paredzēta 50% apmērā no apdrošināšanas polises attiecīnāmajiem iegādes izdevumiem.

Lai saņemtu atbalstu, pretendentiem LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā ir jāiesniedz pieteikums, apdrošināšanas līgums (polise), kā arī citi dokumenti un informācija par saņemtajiem atbalsti. Tālrūnus uzziņām 67095000 (darba dienās no 8.00 līdz 20.00). Plašāka informācija par pieteikšanās nosacījumiem ir skatāma dienesta tīmekļvietnē.

Ugunsdrošības pārbaužu rezultāti

Katrā otrajā dzīvojamā mājā nav veikta elektroinstalāciju kontaktsavienojumu pārbaude

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk – VUGD) amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm 2023.gadā veica ugunsdrošības pārbaudes 1765 dzīvojamās mājās, kas ir par 31,62% vairāk kā 2022.gadā. Pēdējo piecu gadu laikā dzīvojamās mājās vidēji gadā tiek veiktas 1160 ugunsdrošības pārbaudes. Lielākoties pārbaudes īstenotas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju koplietošanas telpās un visbiežāk piecu, trīs un divu stāvu ēkās.

"Katrai gadu atbilstoši pieejamiem cilvēkresursiem un iespējām veicam ugunsdrošības pārbaudes dzīvojamā sektorā, jo tieši tur notiek lielākā daļa traģisko ugunsgrēku, kuros iet bojā un cieš cilvēki. Jāatzīst, ka diemžel pastāv zināma saistība starp biežāk konstatētajiem ugunsdrošības prasību pārkāpumiem un iespējamajiem ugunsgrēku izcelšanās iemesliem. Aizvadītajā gadā katrā otrajā dzīvojamā mājā pārbaudes laikā konstatējām, ka nav veikta elektroinstalācijas kontaktsavienojumu pārbaude ar termokameru un elektroinstalācijas pārbaude, kas jāveic reizi 10 gados. Savukārt, izvērtējot ugunsgrēku apstāklus, izcelšanās vietu un saņemto informāciju no iedzīvotājiem, mēs pieļaujam, ka katrs piektais ugunsgrēks dzīvojamā sektorā izceļas tieši no īssavienojuma vai elektroiekārtas. Un tas ir otrs biežākais ugunsgrēku iemesls neuzmanīgas rīcības dēļ ar ugumi, un to skaits jau vairākus gadus turpina pieaugt," uzsver VUGD priekšnieks Mārtiņš Baltmanis.

Ugunsdrošības prasību pārkāpumi dzīvojamā sektorā

Dzīvojamo māju pārbaužu rezultāti liecina, ka aizvadītajā gadā pieci biežāk sastopamie ugunsdrošības prasību pārkāpumi bija:

50,78% gadījumos nav veikta elektroinstalācijas kontaktsavienojumu pārbaude ar termokameru.

Elektroinstalācijas kontaktu savienojumu kvalitāti (piemēram, nozarkārbā, elektrosadales skapi, aizsargierīču uzstādīšanas vietās) pārbauda ar termokameru.

Pārbaudi veic kopā ar elektroinstalācijas pārbaudi reizi 10 gados.

Elektroinstalāciju kontaktsavienojumiem jābūt tehniski labā stāvoklī, to izmantošanai jāatbilst ekspluatācijas noteikumiem un ražotāju noteiktajām prasībām. Elektroinstalācijas kontaktu savienojumu kvalitāti (piemēram, nozarkārbā, elektrosadales skapi, aizsargierīču uzstādīšanas vietās) pārbauda ar termokameru. Pārbaudi veic kopā ar elektroinstalācijas pārbaudi reizi 10 gados.

45,65% gadījumos nav veiktas elektroinstalāciju pārbaudes.

Cilvēku ieradumi un vienlaicīgi lietojamo elektroierīču skaits gadu gaitā mainījies, bet elektroinstalācijas lielā daļā sen nav mainītas, kas palielina īssavienojuma risku.

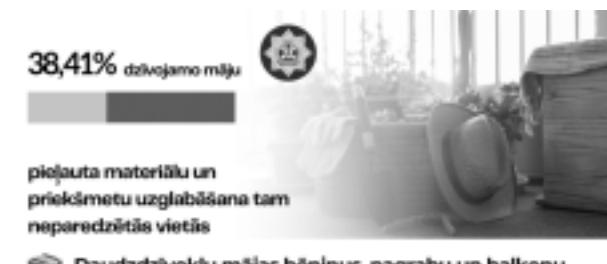
Elektroinstalācijas pārbaudi, ko nodrošina sertificēti speciālisti, jāveic reizi 10 gados un, ja tiek konstatētas nepilnības, tās iespējami īsā laika posmā jānovērš.

Ja tiek konstatētas nepilnības, tās iespējami īsā laikā novērš.

Elektroinstalācijas pārbaudi veic reizi 10 gados. Pārbaudes veic sertificēts speciālists!

38,41% gadījumos materiālu un priekšmetu uzglabāti tam neparedzētās vietās

Daudzdzīvokļu mājas bēniņus, pagrabu un balkonu ekspluatātē atbilstoši noteiktajam lietošanas veidam. Bēniņos un balkonos neuzglabāt priekšmetus, savukārt pagrabā priekšmeti tiek glabāti tikai tam paredzētās vietās, neaizķērsojot evakuācijas ceļus.

Ugunsgrēka gadījumā nevietā uzglabāti priekšmeti var veicināt ugunsgrēka izplatīšanos.

Daudzdzīvokļu mājas bēniņus, pagrabu un balkonu jālieto atbilstoši noteiktajam lietošanas veidam – tas nozīmē, ka ēkas bēniņos un balkonos nedrīkst veidot noliktavas, glabājot sadzīves mantas un citrus priekšmetus. Savukārt pagrabos sadzīves priekšmeti jāglabā tam paredzētās, speciāli ierīkotās vietās, neaizķērsojot evakuācijas ceļus. Ugunsgrēka gadījumā šādi uzglabāti priekšmeti var veicināt ugunsgrēka izplatīšanos, kā arī kavēt ugunsdzēsēju glābēju darbu, apgrūtinot pārvietošanos.

24,44% gadījumos ugunsdzēsības sistēma nav darba kārtībā.

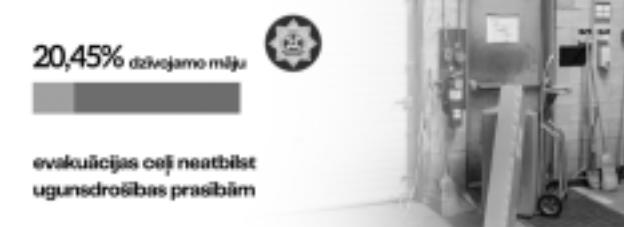

Ugunsdzēsības sistēmu pastāvīgi uztur darba kārtībā un ekspluatātē atbilstoši ekspluatāciju regulējošo normatīvo aktu un ražotāja prasībām.

Tai jābūt nepārtrauktībai ieslēgtai automātiskajā darba gādīšanas režīmā.

Ugunsdzēsības sistēma automatizēti atklāj ugunsgrēka izcelšanos. Ja notikusi nelaimē, izķiroš ir laiks, tāpēc svarīgi, ka sistēma ir darba kārtībā. Ugunsdzēsības sistēmu pastāvīgi uztur darba kārtībā un ekspluatātē atbilstoši ekspluatāciju regulējošo normatīvo aktu un ražotāja prasībām. Tai jābūt nepārtrauktībai ieslēgtai automātiskajā darba gādīšanas režīmā.

20,45% gadījumos evakuācijas ceļos – kāpņu telpās, zem kāpņu laidiem un laukumiem – novietoti priekšmeti, kā arī konstatēta patvalīga būvniecība un durvis evakuācijas ceļos nav viegli atveramas no telpas iekšpusēs bez aizkavējuma un šķēršļiem.

Evakuācijas ceļi paredzēti cilvēku evakuācijai no būvēm un telpām ugunsgrēka un citu briesmu vai draudu gadījumā.

Tajos nedrīkst novietot priekšmetus (ritenus, ratinlus, mēbeles) un materiālus (paklāji), kas var veicināt liesmu izplatīšanos un kavēt mājas iedzīvotāju un operatīvo dienestu darbinieku brīvu pārvietošanos.

Evakuācijas ceļos – kāpņu telpās, zem kāpņu laidiem un laukumiem – novietoti priekšmeti, kā arī konstatēta patvalīga būvniecība un durvis evakuācijas ceļos nav viegli atveramas no telpas iekšpusēs bez aizkavējuma un šķēršļiem.

Evakuācijas ceļi paredzēti cilvēku ātrai un neapgrūtinātai izķūšanai no būvēm un telpām ugunsgrēka un citu briesmu vai draudu gadījumā, līdz ar to tiem ir jābūt brīvi pieejamiem. Izceļoties ugunsgrēkam, jebkurš šķērslis var kavēt iedzīvotāju un operatīvo dienestu pārstāvju pārvietošanos un līdz ar to apdraudēt viņu veselību un dzīvību.

Teju katrs trešais ugunsgrēks – dzīvojamā sektorā

Aizvadītajā gadā 27,17% no visiem ugunsgrēkiem norisinājās tieši dzīvojamā sektorā, turklāt nedaudz vairāk kā puse no tiem nepārsniedza 1 m² platību. Ugunsdzēsēju glābēju novērojumi notikuma vietā ļauj secināt, ka dzīvojamā sektorā 61,87% gadījumu ugunsgrēku iespējamais iemesls ir neuzmanīga rīcība ar ugumi. Otrs biežākais ugunsgrēku iemesls ir nepareiza elektroierīču lietošana vai īssavienojums, kas, iespējams, izraisījis 21,79% no ugunsgrēkiem dzīvojamā sektorā, savukārt 12,08% ugunsgrēku, iespējams, izraisījusi nepareiza vai bojātu apkures ierīču lietošana.

"Vismaz trešo daļu ugunsgrēku mājokļos var novērst, ja tiek ievērotas ugunsdrošības prasības, bet pārējo novēšanai nepieciešama iedzīvotāju uzmanīga un pareiza rīcība – smēķējot, lietojot atklātu liesmu vai gatavojojot ēdienu. Aicinu dzīvojamo māju īpašniekus un apsaimniekotājus atcerēties, ka ugunsdrošības prasības nav mūsu iegriba, bet gan reāli instrumenti, kas ļauj samazināt ugunsgrēku izcelšanos. Investīcijas dzīvojamās mājas ugunsdrošības stāvokļa sakārtošanā un uzlabošanā vienlaicīgi ar iedzīvotāju ieradumu maiņu atmaksājas, jo novērš traģisku ugunsgrēku izcelšanos un samazina nepieciešamību ieguldīt finansiālos līdzekļus ēkas atjaunošanā pēc ugunsgrēka," skaidro M.Baltmanis.

Pārdod

Pārdod lielu garāžu Balvos, Daugavpils ielā. Tālr. 28866777.

Pārdod Audi A4, 1.6 l, 1998.g., EUR 950. Tālr. 29383285.

Pārdod pārtikas kartupeļus 'Vineta' Bērziņi. Tālr. 26405223.

Pārdod lauku māju ar zemi (9 ha) Balvu novadā. Tālr. 26255112.

Pārdod lietotu ledusskapi. Tālr. 29194384.

Pārdod skaldītu malku, ir sausa. Tālr. 26550272.

Skaldīta malka. Cena 40 EUR/berkubā. Piegādes apjomis līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku. Tālr. 28700211.

Pārdod skaldītu malku, arī sausu. Tālr. 29166439.

Pārdod kviešus, auzas, rūdzus. Tālr. 28772537.

Pārdod siena ruļļus, kartupeļus, puscukurbetes. Ar piegādi. Tālr. 25442582.

Latvijā audzēta cūkgaja. Ar piegādi. Tālr. 26326705.

Dažādi

Vēlas nomāt, iegādāties lauksaimniecības zemi. Tālr. 28772537.

Piedāvā istabu pensionāram (-ei) lauku mājā Smiltenes novadā. Tālr. 29462406, Gunta.

"Vaduguns" abonēšanas cena (EUR)

Pagājuši jau

3

mēneši!

Pārliecinies, vai abonēji

Vaduguni turpmākajiem mēnešiem!

Radās neskaidrības, zvani – tālr. 26161959.

 Vaduguns

Indekss
3004

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr:
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒKINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVS - T. 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOĀCIKA - T. 26707934;
I.ZINKOVSKA - T. 28319682; A.SOCKA - T. 29378903;
M.SPRUDZĀNE - T. 27832538; I.TUŠINSKA - T. 27145837;
A.LOĀCĒLIS - T. 26665086. KOREKTORE - S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZINA - T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVS - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
R.KACĒNS
Iespiests SIA
"Poligrāfijas grupa
Mūkusala", Rīga,
Mūkusalas 15A
Tirāža – 2140

